

De Herenweg

School voor christelijk basisonderwijs

Schoolgids

2026-2027

Inhoud

Voorwoord

1. Onze school

Identiteit
Onze visie
Gebouw
Veiligheid
Ongewenst gedrag
In de school
Toelatingsprocedure
Stichting PCOW
Samenwerking in Wassenaar

2. Ons onderwijs

Een goede basis
Kwaliteit
Organisatie van het onderwijs
Groep 1 en 2
Meertalige leerlingen
Overgang van groep 2 naar 3
Groep 3 t/m 8
Algemeen
Lezen
Taal en schrijven
Rekenen
Maatschappij
Cultuur en sport
Naar de middelbare school

3. Ouders

Contact met ouders
Kijkje in de klas/informatieavond
Medezeggenschapsraad
Ouderraad
Vrijwillige ouderbijdrage

4. Zorg en begeleiding

Extra hulp

Remedial teaching
Dyslexie
Ontwikkelvoorsprong
Leerlingvolgsysteem en DIA
Schooladviesdienst Wassenaar (SAD)
Passend onderwijs
Schoolondersteuningsprofiel

5. Praktische informatie

Schooltijden
Ziekmelden
Tussenschoolse opvang
Schoolspullen
Gezonde school
Sporten
Huiswerk
Schoolreis
Schoolfoto's
Mobiele telefoonbeleid
Fietsenstalling
Hoofdluis
Activiteiten en vieringen
Leerplicht
Klachtenregeling

1. Onze school

De Herenwegschool is een christelijke basisschool met 400 leerlingen. Ons mooie schoolgebouw is gevestigd aan de Herenweg 4 in Wassenaar. De school is gehuisvest in een monumentaal pand uit de jaren '20 met nog veel originele elementen. Ondanks de monumentale status zijn de lokalen uitgerust met een modern ventilatiesysteem. Dit in het kader van het Programma van Eisen (PvE) Frisse Scholen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Herenwegschool is in 2021 uitgeroepen tot beste school van Zuid-Holland (Nationale Onderwijsprijs) vanwege haar visie en werkwijze op het domein Burgerschap en ICT. Ook stond de school aan de wieg van Veilig Verkeer Nederland Minecraft.

Ons team bestaat uit 33 positief ingestelde medewerkers waaronder een directeur-bestuurder, een adjunct-directeur, een kwaliteitscoördinator, leerkrachten, onderwijsassistenten, vakleerkrachten, een management assistente en een conciërge. Het team bestaat uit mannen en vrouwen in verschillende leeftijdsgroepen.

Wij vinden het belangrijk dat elke leerling zich thuis voelt bij ons op school. Ieder kind is uniek en heeft gaven en mogelijkheden die het op eigen wijze mag ontwikkelen. Als school dragen wij hier graag aan bij. Vanuit onze christelijke identiteit helpen wij onze leerlingen om op een zelfbewuste manier in het leven te staan en verantwoordelijkheid te dragen voor elkaar en de wereld om ons heen. Respect, (zelf)vertrouwen, samenwerking, positiviteit en verantwoordelijkheid; dat zijn de waarden van onze school.

Het onderwijs op de Herenwegschool richt zich op de emotionele en verstandelijke ontwikkeling, op de ontwikkeling van de creativiteit en het verwerven van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden. In ons schoolplan worden de doelen verder uitgewerkt op schoolniveau. Het plan is te vinden op onze website.

Onze sterke punten:

- *Wij zijn een betrokken en enthousiast team.*
- *De basisvakken rekenen, lezen en taal staan centraal binnen ons onderwijs.*
- *De leerlingen groeien op binnen een veilig schoolklimaat.*
- *In de hele school gelden dezelfde afspraken.*
- *Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen werken op het niveau dat bij hen past.*
- *Wij hechten veel waarde aan een goede relatie met de ouders.*
- *Wij geven de leerlingen verantwoordelijkheid.*

Identiteit

Wij zijn een christelijke basisschool. We geven onze christelijke identiteit vorm op een manier die past bij onze school en de omgeving waarin we werken. Het opvoedkundig en onderwijskundig handelen in en om de school geven we vorm vanuit een bijbelse achtergrond. Bijvoorbeeld waar het gaat om zingevingsvragen en normen en waarden zoals:

- *het respecteren van de ander als medemens;*
- *het zo goed mogelijk ontplooiën van vermogens;*
- *het helpen van elkaar in de samenleving;*
- *op een goede manier omgaan met het milieu.*

Onze waarden en normen bepalen de sfeer en omgang met de ander binnen onze school. In de klas krijgt onze identiteit vorm door het (voor)lezen van bijbelverhalen en het vieren van christelijke feestdagen. Daarnaast hebben wij het vak godsdienst op het rooster staan, waarin we werken met de methode Trefwoord. Via deze methode proberen wij de belevingswereld van het kind en de wereld van de bijbel dichter bij elkaar te brengen. De eigen levenservaringen van kinderen zijn het uitgangspunt en helpen om te begrijpen waar het in de bijbel om gaat. Alle kinderen op de Herenweg nemen hieraan deel.

Wij zijn een open christelijke school waar alle kinderen van harte welkom zijn. Wij verwachten van ouders en kinderen dat zij de christelijke grondslag respecteren en deelnemen aan christelijke activiteiten gedurende de periode dat de kinderen op onze school zijn.

Onze visie

Op de Herenwegschool geven wij onze visie vorm middels het visiekwadrant. Middels dit kwadrant beschrijven wij onze visie op leren, visie op leren organiseren, visie op professionaliseren en onze visie op veranderen en verankeren. Deze visie is onze dagelijkse kapstok waarin wij het onderwijs op onze school wetenschappelijk onderbouwd vorm geven.

Visie op leren

Ons onderwijs heeft als doel de leerlingen vanuit een christelijk perspectief een stevige basis mee te geven met respect voor eigenheid. Leerlingen ontwikkelen zich tot proactieve medemensen met een kritische houding ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken. Leren komt tot stand door een actieve houding van de leerlingen, zodat ze zelf betekenis aan de leerstof kunnen geven.

Visie op leren organiseren

De leerkracht begeleidt, ondersteunt en stuurt de leerling in diens leerproces door betekenisvolle ervaringen te bieden. Kennis, vaardigheden en attitudes worden aangeboden in een contextrijke omgeving. Ons onderwijs richt zich op de mogelijkheden van elke leerling.

Visie op professionaliseren

De leerkracht volgt de voortgang en past het aanbod aan op de behoeften en ontwikkeling van de leerlingen. Daarbij is er oog voor de professionele ontwikkeling van de leerkracht zelf, die voortdurend werkt aan het versterken van zijn of haar pedagogisch en didactisch handelen.

Visie op veranderen en verankeren

De leerkracht creëert een klassenklimaat waarin het leerproces duidelijk en logisch is. Door samen te werken ontstaat er een positieve en veilige sfeer waarin leerlingen zich gehoord en gewaardeerd voelen. Deze principes vormen de basis waarop wij veranderingen duurzaam willen doorvoeren en borgen.

Gebouw

De school is in 1880 gesticht en gestart naast de voormalige bioscoop Astra, in de Langstraat, nabij het Kloosterland. Het gebouw dat nu in gebruik is, werd gebouwd in 1922. In 1936 is een gymlokaal bijgebouwd. In 1996 werd de school geheel gerenoveerd en geschikt gemaakt voor onderwijs aan kleuters, die tot die tijd gehuisvest waren in een kleuterschool aan de Johan de Wittstraat. In de enorme kap van het gebouw zijn vier klaslokalen bijgebouwd. Ook is bij het gymlokaal een lokaal met sanitaire voorzieningen gebouwd. In het schooljaar 2007-2008 zijn de gymzaal en kleedkamers volledig gerenoveerd. Naast de kleedkamers is een nieuw lokaal gebouwd. Vlak voor de zomervakantie van 2019 is een groot deel aan de achterzijde van de school uitgebouwd met drie leslokalen.

Veiligheid

Technische veiligheid

In het veiligheidsplan van onze school zijn veel afspraken hierover vastgelegd. Dit plan is aanwezig op de school. Naar aanleiding van dit plan worden er jaarlijks ontruimingsoefeningen gehouden. De Herenwegschool heeft een gebruikersvergunning van de brandweer op het gebied van onder andere brandveiligheid.

Sociale veiligheid

Ons beleid op het gebied van sociale veiligheid komt voort uit het veiligheidsplan van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Wassenaar (PCOW). Dit veiligheidsplan geeft duidelijke richtlijnen aan de hand waarvan de school gericht beleid voert op het terrein van (fysieke) veiligheid. Beleid op het terrein van agressie en seksuele intimidatie maakt hier deel van uit. Jaarlijks worden de kinderen van de groepen 5 t/m 8 bevraagd middels een vragenlijst over de beleving van veiligheid op onze school. De uitkomsten hiervan worden gestuurd naar de onderwijsinspectie. Al jaren zijn de resultaten hiervan zeer goed.

Interne vertrouwenspersonen

Onze vertrouwenspersonen zijn Bianca Allmers, Gerdi Gielens en Remco van der Kroft. De interne vertrouwenspersonen zijn er voor de leerlingen en de leerkrachten. Deze gesprekken vallen binnen de kaders die de Wet Meldcode hiervoor stelt.

Externe vertrouwenspersoon

Voor ouders hebben wij een externe vertrouwenspersoon, Lisette Tjalkens - de Meester. Bij haar kunt u terecht met specifieke vragen betreffende uw kind. De externe vertrouwenspersoon is onafhankelijk en de gesprekken zijn vertrouwelijk, deze worden niet met de school gedeeld.

- E-mail: voordemeester@gmail.com
- Telefoon: 06-29517552

Ongewenst gedrag

Meld-, Overleg – en Aangifteplicht

De Meld-, Overleg- en Aangifteplicht (MOA) is vastgelegd in de onderwijswetten en heeft als doel om seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs snel en adequaat aan te pakken. Het is een verplichting voor medewerkers en alle mensen die op wat voor manier dan ook verbonden zijn aan de school, bijvoorbeeld vrijwilligers, TSO-ouders, etc. om een vermoeden van een zedendelict door een medewerker naar een minderjarige leerling onmiddellijk te melden bij het bevoegd gezag. Een dergelijke melding kan gedaan worden aan Mark Woudstra, directeur-bestuurder via het mailadres directie@herenwegschool.nl of via de contactgegevens op de website van CBS De Herenwegschool (telefonisch of via het contactformulier).

Pestbeleid

Om pestgedrag te bestrijden hebben we op school een pestprotocol. Voor vragen over het pestbeleid kunt u terecht op onze website, de vertrouwenspersonen en de directie.

Onacceptabel gedrag

Ondanks afspraken, gedragsregels en omgangsregels kan er sprake zijn van onacceptabel gedrag. Hiermee bedoelen wij gedragingen in woord en daad die een negatieve invloed hebben op het veiligheidsgevoel van betrokkenen. Kinderen die dat gedrag vertonen, spreken we daarop aan. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit individueel of in groepsverband. Zo nodig zoeken we contact met de ouders voor overleg. Is er herhaaldelijk sprake van ernstige gedragingen, dan kijken we naar de mogelijkheden om relevante (externe) professionals in te zetten. Van herhaalde en ernstige gedragingen maken we altijd een aantekening in het leerlingdossier. We geven informatie in dit dossier zo feitelijk mogelijk weer. Het leerlingdossier van uw kind is inzichtelijk voor u als ouder.

Schorsing en verwijdering

Gelukkig zijn er zelden redenen om een leerling te schorsen of te verwijderen van school. In al deze gevallen gaat het om ingrijpende beslissingen, vaak tegen de wens van de ouders. Een school heeft de vrijheid om dit besluit te nemen. Er wordt tot schorsing overgegaan als het gedrag van een leerling bij herhaling zo storend is, dat leerkrachten en/of leerlingen zich aantoonbaar niet meer veilig voelen of als lesgeven redelijkerwijs niet meer mogelijk is. De directeur-bestuurder neemt de beslissing over het schorsen van leerlingen. Een verwijderingsprocedure wordt gestart als eerdere sancties (straf, schorsing) niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. Definitieve verwijdering volgt pas wanneer een andere school bereid is de leerling toe te laten. Als het schoolbestuur kan aantonen dat het zonder succes heeft gezocht naar een school waarnaar verwezen kan worden, kan het bestuur alsnog tot definitieve verwijdering overgaan. Als ouders moedwillig onjuiste of onvolledige informatie verstrekken aan de school, kan dat een doorslaggevende rol spelen in een verwijderingsprocedure.

In de school

Op de Herenwegschool werkt een professioneel team om uw kind zo goed mogelijk onderwijs te geven en te begeleiden. De leerlingen worden in vaste groepen ingedeeld en krijgen les van één of meer groepsleerkrachten. De leerkracht is voor u altijd het eerste aanspreekpunt. Deze heeft immers van alle schoolprofessionals het meest intensief contact met uw kind.

Specialisten

Om uw kind zo goed mogelijk te begeleiden, hebben we verschillende specialisten binnen onze school. Dit zijn leerkrachten die zich gespecialiseerd hebben op een bepaald terrein binnen het onderwijs. We hebben specialisten voor zorgbegeleiding, ICT, bewegingsonderwijs en remedial teaching. Ook hebben we een reken-, taal- en cultuurcoördinator binnen de school.

Opleidingsschool

De Herenwegschool is een opleidingsschool. Wij hebben een samenwerking met de School Advies Dienst (Kanslokaal) Wassenaar en de Hogeschool Leiden. Er lopen jaarlijks meerdere stagiaires bij ons op school stage ten behoeve van hun beroepspraktijk. Stagiaires geven les onder begeleiding van de groepsleerkracht. Vierdejaars studenten van de Pabo (de zogenaamde leraren-in-opleiding of LIO'ers) staan (onder begeleiding) zelfstandig voor de groep. De groepsleerkracht blijft ten alle tijde eindverantwoordelijk.

Leerlingenraad

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen meedenken over onze school en de keuzes die wij maken. Elk jaar worden er twee leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 gekozen om de leerlingenraad te vertegenwoordigen. Verschillende vragen, ideeën en problemen kunnen door de leerlingenraad voorgelegd worden aan de directie van de school. Meerdere keren per jaar vindt er overleg plaats. De leerlingenraad assisteert bijvoorbeeld ook bij rondleidingen van nieuwe ouders.

Toelatingsprocedure

Rondleiding en kennismakingsgesprek

Omdat wij het belangrijk vinden dat u uw keuze voor de Herenwegschool weloverwogen maakt, nodigen wij u graag uit voor een rondleiding en een kennismaking met de school. De rondleidingen worden verzorgd door de leerlingenraad en iemand van het middenmanagement. Tijdens deze rondleiding kunt u een kijkje in de klassen nemen en vertellen wij u graag meer over onze school. Na de rondleiding krijgt u een inschrijfformulier mee.

Toelatingsprocedure

U kunt uw kind vanaf de geboorte aanmelden bij de Herenwegschool. Wanneer uw kind de leeftijd van drie jaar bereikt, wordt bekeken of er plaats is. U ontvangt vervolgens bericht of uw kind geplaatst kan worden of dat het op de wachtlijst wordt geplaatst. Broertjes en zusjes van kinderen die al bij ons op school zitten, hebben voorrang, mits zij tijdig zijn aangemeld. Binnen de gemeente Wassenaar is het toegestaan om uw kind bij meerdere scholen in te schrijven.

Beginnen op school

Uw kind is vanaf 4 jaar van harte welkom op onze school. Voorafgaand aan de vierde verjaardag, mogen kinderen twee dagdelen komen wennen. Deze wennmomenten vinden over het algemeen op woensdag plaats. Kinderen die zes weken voorafgaand aan de zomervakantie jarig zijn, mogen na de zomervakantie starten. Wij verwachten dat kinderen die bij ons op school starten zindelijk zijn. Is uw kind bij de start op school nog niet (volledig) zindelijk? Dan vragen wij u om vooraf contact op te nemen met onze kwaliteitscoördinator Kimberley van Hese, zodat we samen de situatie kunnen bespreken en waar nodig passende afspraken kunnen maken.

Indeling van de groepen

Wij stellen elke groep zo evenwichtig mogelijk samen. Het is niet vanzelfsprekend dat kinderen hun gehele schoolloopbaan met dezelfde kinderen in een klas zitten. Dat komt mede doordat het aantal aanmeldingen per leerjaar niet altijd even groot is. Bij het indelen houden we rekening met leeftijd, geslacht, groepsgrootte en de persoonlijke omstandigheden van een kind. De eerste drie factoren zijn voor iedereen waarneembaar, de laatste niet. Persoonlijke omstandigheden en onderwijs ondersteuningsbehoeften vallen onder de privacybescherming. Zij kunnen echter wel belangrijk zijn bij het indelen van een groep.

In de kleuterklassen hebben wij homogene groepen. Wij streven bij het samenstellen van kleutergroepen naar een evenwichtige verdeling van jongens en meisjes en van vier-, vijf- en zesjarigen. Dit bevordert het

onderlinge contact en stimuleert het leerproces. Op de Herenwegschool wordt gewerkt met 4 kleutergroepen, te weten 2 groepen 1 en 2 groepen 2.

Meerlingen

Bij de plaatsing van meerlingen (zoals een tweeling of drieling) kijken wij zorgvuldig naar wat het beste is voor de ontwikkeling van ieder kind. In overleg met ouders bespreken we of het wenselijk is om de kinderen samen in één groep te plaatsen of juist apart. Soms is het beter voor de sociale, emotionele of cognitieve ontwikkeling om kinderen afzonderlijk te laten functioneren in een eigen groep. Daarom behouden wij als school altijd het recht om, indien wij dat in het belang van de kinderen achten, meerlingen in verschillende groepen te plaatsen. Wanneer het gaat om meerlingen die anderstalig zijn, kiezen wij er in principe voor om hen in verschillende groepen te plaatsen. Op die manier bevorderen wij de taalontwikkeling, omdat zij zo sneller en zelfstandiger het Nederlands leren door contact met andere kinderen.

Doorstroming

Een kind gaat pas naar het volgende leerjaar wanneer het daar in alle opzichten aan toe is. In elke groep zijn kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong of leerlingen die zich in een ander tempo ontwikkelen. Meestal kunnen die in de groep naar behoren worden opgevangen. Het kan gebeuren dat er versnelde of vertraagde doorstroming nodig is. Daar wordt altijd per geval goed naar gekeken, aan de hand van geijkte testen, observaties en zo nodig pedagogisch of psychologisch onderzoek. De motivatie en handelwijze bespreken we met de ouders. Op basis van die bespreking nemen de leerkracht en intern begeleider uiteindelijk het besluit om te versnellen of verlengen.

Tussentijdse instroom

Het kan voorkomen dat kinderen uit een hogere groep van de basisschool worden aangemeld. In dat geval kijken wij naar de onderwijsbehoefte van uw kind en of de groep waarin uw kind geplaatst moet worden, de goede plek is om daarin te voorzien. Het is niet vanzelfsprekend dat indien er plek is, uw kind ook geplaatst kan worden. Onvrede over de huidige school kan ook een reden zijn voor wisseling van school. In dit geval neemt onze kwaliteitscoördinator contact op met de school van herkomst. Deze informatie gebruiken wij om te kijken of we de leerling een plek kunnen aanbieden en een goede start op onze school.

Stichting PCOW

De Herenweg valt onder de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Wassenaar (PCOW)

College van Bestuur

De Raad van Toezicht heeft Mark Woudstra aangesteld als directeur-bestuurder. Het schoolbestuur is primair verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. Daarnaast heeft zij een verantwoordelijkheid als werkgever van de mensen die binnen de PCOW werkzaam zijn. De directeur-bestuurder vormt samen met de adjunct-directeur de directie van de Herenwegschool. Deze worden in hun werkzaamheden ondersteund door het middenmanagementteam. Dit team is verantwoordelijk voor de organisatie binnen de school. Het middenmanagement bestaat uit drie bouwcoördinatoren.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende personen:

• Voorzitter	de heer L. Diepenveen
• Secretaris	mevrouw M. Verboom
• Algemeen lid met specialisatie financiën	de heer J. van den Hengel
• Algemeen lid met specialisatie onderwijs	mevrouw B. Laukens
• Algemeen lid met specialisatie HR	mevrouw L. Weijenberg

Samenwerking in Wassenaar

Er is goed contact tussen de Wassenaarse basisscholen. Op veel gebieden werken wij samen. Wij vinden het van groot belang om alle Wassenaarse kinderen goed onderwijs te bieden, elkaar daarin te ondersteunen en voor een goed verloop afspraken te maken. Ook op bestuurlijk niveau werken we al lange tijd samen. Deze samenwerking is geformaliseerd in de Stichting Scholen Collectief Wassenaar (SCW). Op het gebied van personele en materiële zaken proberen wij samen voordelen te vinden. Zo is er

bijvoorbeeld op het beleid een convenant gesloten met de Schooladviesdienst Wassenaar (Kanslokaal) en de basisscholen.

2. Ons onderwijs

Een goede basis

Wij zijn een lerende onderwijsorganisatie, die staat voor eigentijds en kwalitatief hoogwaardig onderwijs. De leerkrachten werken opbrengstgericht en denken daarbij vanuit de onderwijsbehoeften van het kind. Het doel is om kinderen een stevige basis voor het verdere leven mee te geven vanuit protestants-christelijke normen en waarden. Een basis waarmee het kind als totale persoonlijkheid zo zelfstandig mogelijk kan functioneren en waarmee het in staat is zich in de maatschappij te bewegen en te handhaven.

Kwaliteit

Goede leerkrachten, goed lesmateriaal en een verzorgde leeromgeving zijn voorwaarden voor het geven van goed onderwijs. Jaarlijks bekijken we met de medezeggenschapsraad hoe we de begroting voor personeel, leermiddelen en exploitatie inzetten.

Als lerende organisatie zijn wij in staat om te 'leren leren'. Wij groeien van de huidige situatie naar de gewenste situatie, van wens naar realiteit. Deze ontwikkeling biedt mogelijkheden voor verbetering, vernieuwing en ontwikkeling. Tegelijk zorgen we voor borging door het goede te behouden. We zorgen voor een voortdurende ontwikkeling van de competenties van het schoolteam. Het gaat daarbij niet alleen om het vergroten van kennis en vaardigheden, maar ook om de persoonlijke eigenschappen en motivatie van het schoolteam. Op deze wijze realiseren wij eigentijds, hoogwaardig en kwalitatief onderwijs.

Op de Herenwegschool werkt een gemixt team: jonge leerkrachten weten zich gesteund door kennis van de ervaren collega's. Protestants Christelijk Onderwijs Wassenaar (PCOW) heeft een integraal personeelsbeleid ontwikkeld, waarbij de richtlijnen van de Wet op Beroepen in het Onderwijs (Wet BIO) tot uitvoering worden gebracht. Zo heeft iedere leerkracht de verplichting om zich bij te scholen. Jaarlijks hebben de directeur-bestuurder en de adjunct-directeur ontwikkelgesprekken met de leerkrachten.

Organisatie van het onderwijs

De basis van het onderwijs op de Herenwegschool wordt gevormd door het leerstofjaarklassensysteem. De leerlingen zijn daarin ingedeeld op basis van leeftijd. Het aanbod dat zij krijgen is afgestemd op hun onderwijsbehoeften en kan zowel klassikaal als in instructiegroepen aangeboden worden. Het is daarin ook mogelijk dat leerlingen groepsdoorbrekend werken. Onze leerkrachten hebben er dan ook een belangrijke taak bij gekregen: die van organisator. Het is belangrijk dat we op een goede en duidelijke manier organiseren en registreren, om zo het overzicht te bewaren.

Opbrengstgericht en handelingsgericht werken

Wij vinden het belangrijk regelmatig te kijken naar de leerresultaten van alle leerlingen. Uit analyse van de leerresultaten kan blijken dat een leerplan voor een leerling of een groepsplan moet worden aangepast om de leerling optimaal te laten presteren. Om onze leerdoelen te bereiken gaan wij uit van de onderwijsbehoeften van het individuele kind. Om dit goed te kunnen organiseren, maken leerkrachten een groepsplan. Hierin staat per vak waar de leerlingen zijn ingedeeld en welke stof zij moeten maken. Vier keer per jaar evalueren de leerkracht en de intern begeleider het groepsplan. Waar nodig wordt het aangepast. Wij noemen dit handelingsgericht werken.

Enkele uitgangspunten van handelingsgericht werken zijn:

- Het onderwijs afstemmen op de behoefte van de leerling.
- Preventief en proactief denken en handelen.
- Positieve aspecten van leerling, leerkracht en ouders accentueren.
- Impulsen voor kwaliteitsverbetering.
- Ouders zijn belangrijke partners.

Groep 1 en 2

Jongste kleuters (groep 1)

Voor het eerst naar de basisschool gaan is een hele belevenis. Een nieuwe omgeving, een nieuwe leerkracht en nieuwe kinderen. Daar geven wij onze jongste kleuters de tijd en de ruimte voor. De nadruk ligt in het begin dan ook op het zelf ontdekken en naar eigen keuze spelenderwijs bezig zijn. In deze periode moet nog bijna niets en mag veel. Dat je als jongste kleuter moet leren in een grotere groep en in een bepaald ritme te functioneren, is op zich al moeilijk genoeg. Heel belangrijk is dat leerkrachten en ouders in de gaten houden of het kind niet te zwaar wordt belast. Een vierjarige is nog niet leerplichtig en kan daarom afwijken van het lesrooster.

Oudste kleuters (groep 2)

De kinderen van groep 2, de oudste kleuters, werken al meer aan de hand van gerichte opdrachten. Geleidelijk verschuift het accent in de kleuterbouw van vrije activiteiten naar gericht zelfstandig bezig zijn met een opdracht. Vrijwel alles gebeurt nog in spelvorm. Puzzelend en spelend is een kleuter ongemerkt bezig met voorbereidend lezen, schrijven en rekenen. We werken ook spelenderwijs met de computer. Om sfeer te kunnen proeven zijn er aan het einde van het schooljaar al verscheidene wenmomenten in groep 3.

Kleuterplein

Kleuters leren spelenderwijs en ontdekken op deze manier de wereld om hen heen. Binnen onze groepen 1 en 2 werken we onder andere met de methode Kleuterplein. Deze werkt aan de hand van themahoeken, bouwhoeken, ontdekhoeken, een lees- en schrijfhoek, een rekenhoek, een verfbord en een zand-watertafel. Kleuterplein behandelt alle onderdelen die de kleuters nodig hebben: rekenen, lezen, (voorbereidend) schrijven, Engels, sociaal-emotionele ontwikkeling, wereldoriëntatie, burgerschap, drama, muziek en beeldende vorming.

Ervaringsgericht onderwijs

Wat kinderen beleven, zien, ervaren en voelen maakt grote indruk. Ze onthouden het daardoor goed. Bij de projecten proberen wij daarom zo veel mogelijk ervaringsgericht te werken. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat een herfstproject niet compleet is zonder boswandeling. Ervaringsgericht onderwijs sluit naadloos aan bij de pijlers 'levensecht leren' en 'toekomstgericht onderwijs'.

Voorbereidende activiteiten

In groep 1 en 2 bereiden we onze kleuters voor op leren rekenen, lezen en schrijven. We noemen dit 'voorbereidende activiteiten'. Voorbereidend rekenen houdt bijvoorbeeld in dat kinderen spelenderwijs begrippen als 'meer', 'minder', 'veel' en 'weinig' leren kennen. Bij voorbereidend schrijven ontwikkelen we de fijne motoriek en werken we bijvoorbeeld met prikkennen, vingerverf of potloden. Door veel te knutselen in onze kleutergroepen ontwikkelen we ook de motoriek en stimuleren we bovendien de creativiteit en fantasie van de kinderen.

Keuzebord

Bij de kleuters ligt het accent regelmatig op de vrije keuze vanuit het kind zelf. We werken met een digitaal keuzebord waarop kinderen een activiteit kunnen kiezen. De leerkracht is daarbij niet nodig en het is mooi om te zien hoe kinderen hun keuze bepalen. Soms komt de voorkeur van de kleuter voort uit het materiaal, op een ander moment wordt de keuze bepaald door een ander kind dat ook met dat materiaal aan de slag is.

Overgang van groep 2 naar 3

In Wassenaar hebben alle basisscholen afspraken gemaakt over de overgang van de kinderen van groep 2 naar groep 3. Bij kinderen die vóór 1 januari de leeftijd van zes jaar hebben bereikt, wordt overwogen of ze door kunnen naar groep 3. In de praktijk zien we dat leerlingen er niet altijd aan toe zijn om naar groep 3 te gaan. Als een leerling een jaar langer in groep 2 blijft, stellen we een aangepast programma voor deze leerling op.

Groep 3 t/m 8

Leerstof

Het onderwijs voor de groepen 3 t/m 8 heeft het leerstofjaarklassensysteem als basis. De leerstof is onderverdeeld in minimum leerstof, basisstof en extra stof. Als school proberen wij te bereiken dat alle leerlingen de basisstof beheersen. Vrijwel alle lesmethoden die wij gebruiken, toetsen door middel van speciale toetstaken of de basisstof daadwerkelijk beheerst wordt. Voor leerlingen bij wie dat niet het geval is, hebben wij extra oefenstof. Met behulp daarvan proberen wij de basisstof alsnog aan te leren. Lukt dat niet, dan streven wij ernaar dat de leerling zich in elk geval de minimumstof eigen maakt. Dat is de stof die een kind minstens moet beheersen aan het eind van de basisschool. Soms krijgen kinderen voor één of meer vakken een persoonlijk programma met een eigen leerlijn. Dat programma wordt opgesteld door de groepsleerkracht, in samenspraak met de intern begeleider, remedial teacher en de ouders. Voor de leerlingen die de basisstof goed beheersen is er ook extra stof (verrijkingsstof) beschikbaar. Ook in deze situatie kan met een eigen leerlijn worden gewerkt.

Directe instructie

We willen uitleg, begeleiding en instructie zoveel mogelijk ten goede laten komen aan de kinderen die dat nodig hebben. Daarom hanteren we meestal het model van de directe instructie. De leerlingen die de stof begrijpen, kunnen verder werken. De anderen krijgen gerichte aanvullende instructies. Dit systeem werkt efficiënt en motiverend. Het geeft de zwakkere leerlingen extra begeleiding en remt de betere leerlingen niet in hun ontwikkeling.

Algemeen

Blink

Op de Herenwegschool werken we met de thematische en geïntegreerde methode 'Blink Geïntegreerd'. Deze methode sluit aan bij de belevingswereld van kinderen en stimuleert onderzoekend, ontdekkend en samenwerkend leren. Binnen betekenisvolle thema's komen verschillende vakgebieden samen, waardoor leerlingen verbanden leren leggen tussen kennis en vaardigheden. 'Blink Geïntegreerd' biedt ruimte voor differentiatie en komt tegemoet aan de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen. De thema's verbinden vakken zoals taal, wereldoriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek), burgerschap en digitale geletterdheid.

Lezen

Lijn 3

In groep 3 maken we gebruik van de methode 'Lijn 3' voor het lezen. Met Lijn 3 leren alle kinderen lezen uit hetzelfde leesboek. Hierbij gebruikt de methode een dubbele leeslijn (drie niveaus) met een gezamenlijke start en afsluiting. Op deze manier leren de kinderen samen lezen op een eigen niveau. In de woordenschat- lessen van Lijn 3 leren de kinderen nieuwe woorden binnen een betekenisvolle context en maken zij een reis langs twaalf haltes. Dit zijn twaalf wereldoriënterende thema's waarbinnen ze van alles ontdekken over de wereld om hen heen.

Niveaulezen

Een kind leert het best als het leerstof krijgt aangeboden die nét boven het eigen niveau ligt. Op dit basisprincipe is het niveaulezen gebaseerd. Boeken en testen zijn ingedeeld volgens het 'AVI-systeem'. Een aantal malen per jaar wordt het leesniveau van een kind vastgesteld door middel van leestoetsen: DMT (op woordniveau) en AVI (op tekstniveau).

Het technisch lezen bestaat uit drie thema's:

- het lezen van woorden
- het lezen van zinnen en teksten
- het voordragen van teksten

We zorgen zoveel mogelijk voor een motiverende leesomgeving, bijvoorbeeld door voorlezen in de klas, boekbesprekingen, aandacht voor de Kinderboekenweek, voorleeswedstrijden en bezoeken aan de

bibliotheek.

Begrijpend lezen

Elke week begint met een les begrijpend lezen. Het thema van de tekst is voor alle niveaus hetzelfde en kan op alle niveaus gezamenlijk geïntroduceerd worden. De inhoud van de tekst en de opdrachten verschillen per niveau.

Taal en schrijven

Blink

Voor het taalonderwijs maken wij gebruik van de leerlijnen van Blink. Taalvaardigheden worden zo veel mogelijk aangeboden binnen de thema's, waardoor leerlingen taal leren gebruiken in een betekenisvolle context. Daarnaast besteden we gericht aandacht aan taalonderdelen die extra instructie en oefening vragen. Door de koppeling met de thema's van Blink ervaren leerlingen samenhang tussen de verschillende vakgebieden en ontwikkelen zij zowel hun kennis als hun taalvaardigheden op een natuurlijke manier.

Vaste onderdelen

Elke week komen in het taalonderwijs de volgende onderdelen terug:

- spelling
- werkwoordspelling
- grammatica
- woordenschat
- stellen (verhalen schrijven)

Klinkers

Vanaf groep 3 gebruiken we de methode 'Klinkers' voor het schrijfonderwijs. De kinderen schrijven de letters die ze in de leesles hebben leren lezen. Op deze manier ontwikkelen de leerlingen het technisch schrijven als een functionele vaardigheid. Ze brengen wat ze geleerd hebben meteen in de praktijk. In groep 3 en 4 werken de leerlingen aan het aanvankelijk schrijven. Hier staat het aanleren van de schrijffletters in kleine en hoofdletters centraal. In groep 5 en 6 wordt het schrijven verder geautomatiseerd, waarbij vanaf groep 6 ook het schrijven op tempo aan bod komt.

Engels

Vanaf groep 1 geven we onze leerlingen Engels. We leren de kinderen eenvoudig Engels te verstaan en spreken. In groep 1 tot en met 4 krijgen kinderen les van hun eigen leerkracht. Vanaf groep 5 gebruiken we de methode 'Stepping Stones'. Deze methode sluit goed aan bij de lesstof Engels van het voortgezet onderwijs.

Rekenen

Rekenen en wiskunde

We gebruiken voor ons reken- en wiskundeonderwijs de methode 'Wereld in Getallen'. De vraagstukken die aan de orde komen, sluiten aan bij de beleavingswereld van het kind. Binnen het rekenonderwijs bewaken we de balans tussen talig rekenen en kale sommen maken. De stof is verdeeld in drie onderdelen: leerkrachtgebonden lessen, zelfstandig werken en een verrijkings- programma.

ICT-vaardigheden

We gebruiken ICT-middelen als aanvulling op het werken met pen, papier, boek en schrift. In groep 5 tot en met 8 werken leerlingen met Chromebooks. Ze leren van hun eigen leerkracht, een hulpouder of van de ICT-coördinator om hiermee te werken. Steeds meer van de reguliere lesmethodes, zoals Wereld in Getallen en Blink, hebben interactieve programma's voor de Chromebooks die inspelen op het niveau van de leerling. Daarnaast maken we in de groepen gebruik van digiborden, oftewel digitale schoolborden. Hierop kunnen bijvoorbeeld opdrachten gemaakt worden en instructievideo's worden getoond.

Maatschappij

Burgerschap en integratie

Op onze school vinden we het belangrijk dat kinderen opgroeien tot betrokken, respectvolle en zelfstandige burgers. Vanuit onze christelijke identiteit geven we hier invulling aan door waarden als zorg, respect en verantwoordelijkheid actief te oefenen en uit te dragen in ons dagelijks handelen.

We leren de kinderen:

- hoe de Nederlandse en Europese samenleving is ingericht en wat hun rol als burger daarin is;
- zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen;
- met respect om te gaan met verschillen in opvattingen, overtuigingen en leefwijzen tussen mensen;
- de belangrijkste geestelijke stromingen in Nederland te herkennen en te begrijpen;
- zorg te dragen voor hun eigen lichamelijke en psychische gezondheid én die van anderen;
- zich sociaal en verantwoordelijk te gedragen, bijvoorbeeld als verkeersdeelnemer;
- bewust en met zorg om te gaan met de natuur en het milieu.

Burgerschapsonderwijs vindt niet alleen plaats tijdens lessen, maar is zichtbaar in hoe we met elkaar omgaan: in gesprekken, bij het oplossen van conflicten, tijdens vieringen en bij gezamenlijke activiteiten. Zo bouwen we samen aan een veilige en inclusieve school, waar ieder kind mag groeien in verbondenheid met zichzelf, de ander en de wereld om hem of haar heen.

Verkeer - methode Veilig Verkeer Nederland

Een belangrijk onderdeel van het verkeersonderwijs vinden wij het toepassen van de theorie in de praktijk. Door praktische oefening op het schoolplein en in de schoolomgeving (drie keer in het jaar) leren kinderen zich stapsgewijs ontwikkelen tot zelfredzame weggebruikers. Ouders zijn daarbij actief betrokken en er is veel aandacht voor het verkeer in de schoolomgeving. Kinderen krijgen kennis van de borden en regels en ontwikkelen verkeersvaardigheden. Ze leren daarbij hun gedrag af te stemmen op het gedrag van andere weggebruikers: anticiperen en reageren.

Cultuur en sport

Muziek

Ons muziekonderwijs omvat de volgende onderdelen:

- dansen
- bewegen op muziek
- ritmisch lopen
- het bespelen van eenvoudige muziekinstrumenten
- improviseren
- luisteren naar klassieke en moderne muziek
- spreken over muziek
- zingen

Binnen onze muziekmethode '1-2-3, Zing' komen deze onderdelen op een gevarieerde wijze aan de orde. Regelmatig hebben we op school speciale activiteiten die in het verlengde liggen van het muziekonderwijs, zoals maandsluitingen, activiteiten rondom de Kinderboekenweek en de afscheidsmusical van groep 8. Het plezier van muziek maken en beleven staat hierbij voorop.

Tekenen

Uitgangspunt van ons tekenonderwijs is het aanleren van een aantal basistechnieken met de meest gebruikelijke materialen, zoals potlood, verf, krijt en wasco. Ook het aanleren van beeldkenmerken zoals ruimte, perspectief en overlapping komt aan bod. Bij de keuze van de onderwerpen gaan we uit van de belevingswereld van het kind. Tekenen is voor kinderen ook een manier om uiting te geven aan hun gevoelens. De stimulerende rol van de leerkracht is daarbij belangrijk.

Handvaardigheid

Bij handvaardigheid komen technieken als kleien, hout bewerken, linoleum snijden en sieraden maken aan de orde. Hierbij maken we gebruik van de methode 'Laat maar zien'. Ook werken de kinderen met materialen als papier-maché, gips, karton, blik en textiel. Kinderen ontwikkelen met beeldende vorming hun waarneming, fantasie, creativiteit en motoriek.

Leerlab

In het leerlab van onze school krijgen leerlingen van groep 1/2 tot en met groep 8 de ruimte om te ontdekken, onderzoeken en creëren. In een rijke leeromgeving werken zij actief aan hun nieuwsgierigheid en leren zij door te doen, te vragen en zelf oplossingen te bedenken.

Binnen het leerlab maken leerlingen kennis met techniek en digitale vaardigheden. Bij techniek werken zij met materialen en constructies en leren zij hoe dingen worden ontworpen en gemaakt, onder andere met behulp van techniektorens en handvaardigheid opdrachten. Bij digitale geletterdheid leren zij programmeren met tools zoals Bee-Bots, Primo en Ozobots, waarbij logisch denken en probleemoplossend werken centraal staan.

Daarnaast gebruiken leerlingen digitale middelen om zelf te maken en te presenteren, zoals filmpjes, stop-motion animaties en podcasts. Zo ontwikkelen zij vaardigheden op het gebied van mediawijsheid, samenwerken en communiceren.

Het leerlab werkt vanuit de onderzoekscirkel, waarbij leerlingen vragen stellen, onderzoeken, ontwerpen en verbeteren. Zo groeien zij in een onderzoekende houding en leren zij met vertrouwen omgaan met nieuwe uitdagingen.

Dramatische expressie

Bij dramatische expressie leren kinderen zich op verschillende manieren uit te drukken. Door middel van rollenspellen, improvisatie, samenspel en presentatievaardigheden ontwikkelen zij hun creativiteit, verbeeldingskracht en zelfvertrouwen. Daarnaast leren leerlingen zich in te leven in anderen, samen te werken en gevoelens, ervaringen en ideeën vorm te geven. Dramatische werkvormen worden regelmatig ingezet en sluiten waar mogelijk aan bij thema's en activiteiten uit andere vakgebieden.

Culturele vorming

Dankzij een intensieve samenwerking tussen de Wassenaaarse basisscholen en de gemeente Wassenaar kunnen we onze kinderen een mooi cultureel aanbod bieden. Elk jaar zijn er per leeftijdscategorie culturele activiteiten, zoals theatervoorstellingen, gastlessen, concerten en demonstraties door kunstenaars. Ook gaan alle klassen op museumbezoek in de regio. Onze kunstcoördinator stelt elk jaar een educatief en cultureel programma samen.

Bewegingsonderwijs en sport

Kinderen bewegen veel en graag. Het behouden van die actieve leefstijl is een belangrijke doelstelling van het bewegingsonderwijs. De lessen bewegingsonderwijs en gymnastiek worden vanaf groep 3 gegeven door de vakleerkracht. Voor de leerlingen is tijdens deze lessen het dragen van gymnastiekkleding en stevige gymschoenen (geen turnschoentjes) verplicht. De kinderen van de groepen 1 en 2 krijgen bewegingsonderwijs van de eigen leerkracht. Zij hebben alleen stevige gymschoenen nodig.

Naar de middelbare school

Schooladvies

Bij het opstellen van het advies houden we rekening met verschillende factoren:

- de toetsen van het leerlingvolgsysteem
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- motivatie en werkhouding

Voor leerlingen in groep 8 en hun ouders zijn er enkele belangrijke momenten in de totstandkoming van het advies en de keuze voor een middelbare school:

- Begin van het schooljaar: ouder/kind gesprekken.
- Januari: gesprekken met ouders en leerlingen over het schooladvies.
- Januari/februari: leerlingen bezoeken (met school en/of zelfstandig) open dagen en meeloopmomenten op middelbare scholen.

Gedurende het schooljaar spreken we met de leerlingen in groep 8 regelmatig over de keuze voor het voortgezet onderwijs, zodat ze samen met u als ouders een goede afweging kunnen maken.

Aanmelding voortgezet onderwijs

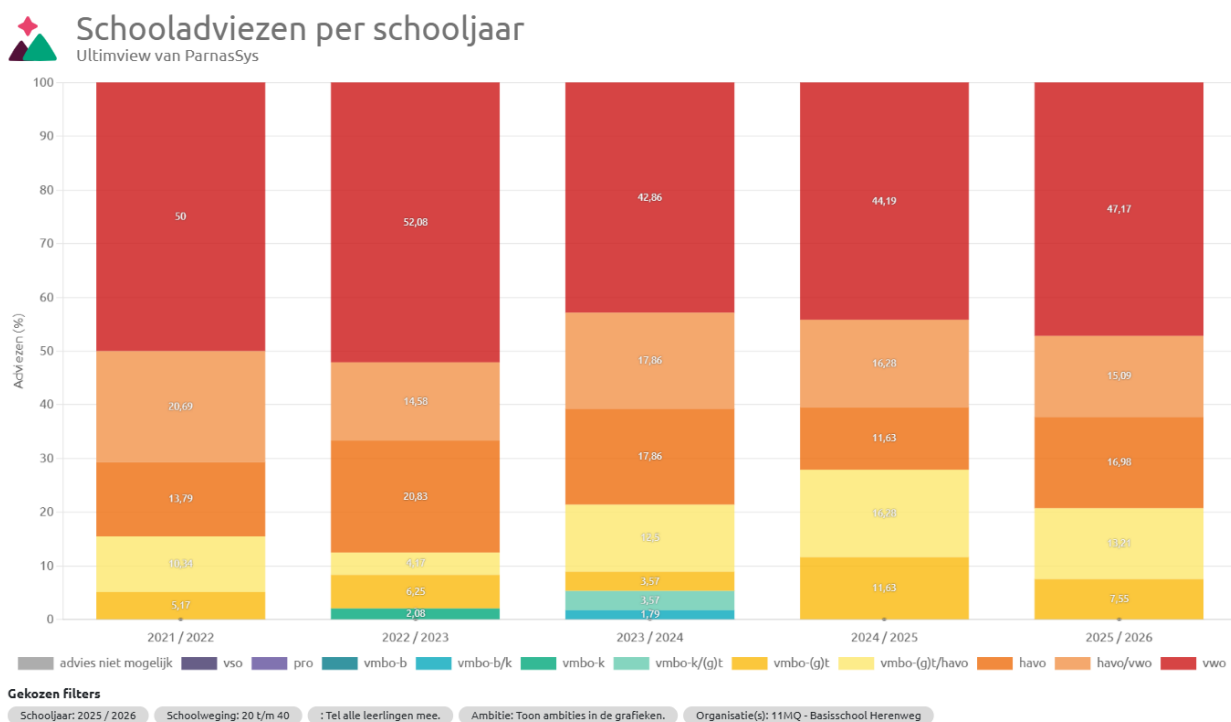
In Wassenaar kunnen kinderen in groep 8 tot eind maart worden ingeschreven op de middelbare school. Als ouder meldt u uw kind zelf aan. U ontvangt een schriftelijke bevestiging van de school voor voortgezet onderwijs. Plaatsing op de school gebeurt op basis van het schooladvies en de uitslag van de eindtoets.

Oneens met schooladvies?

Bent u het als ouder niet eens met het schooladvies dat uw kind heeft gekregen, dan kunt u in gesprek gaan met de leerkracht of de directeur-bestuurder van de school. Als u er met de school niet uitkomt, kunt u een klacht indienen (zie het onderdeel 'Klachtenregeling'). Ook is er de mogelijkheid van bovenschoolse bemiddeling.

Schooladviezen

In de laatste jaren zijn door onze school de volgende adviezen uitgebracht:

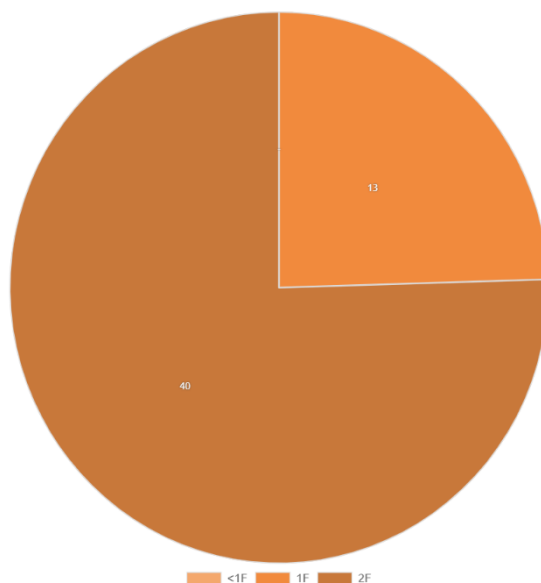
Scores eindtoets en referentieniveaus

De afgelopen jaren zijn de volgende gemiddelde scores behaald bij de eindtoets:

Referentieniveau lezen totaal (2025 / 2026)

Ultimview van ParnasSys

Gekozen filters

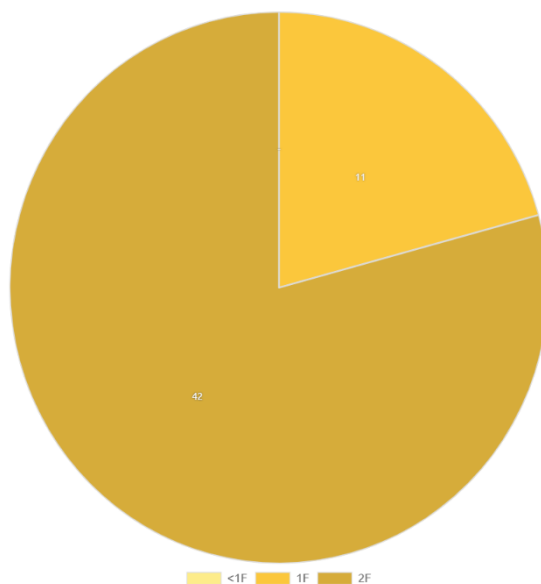
Schooljaar: 2025 / 2026 Schoolweging: 20 t/m 40 Organisatie(s): 11MQ - Basisschool Herenweg

Gedownload op 12/06/2026

Referentieniveau taalverzorging totaal (2025 / 2026)

Ultimview van ParnasSys

Gekozen filters

Schooljaar: 2025 / 2026 Schoolweging: 20 t/m 40 Organisatie(s): 11MQ - Basisschool Herenweg

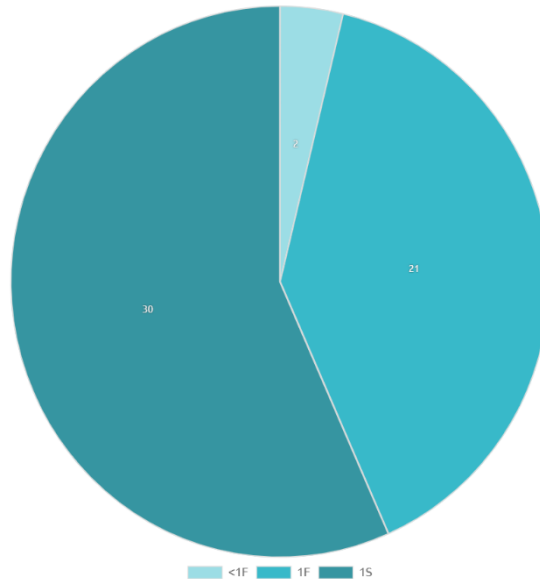
Gedownload op 12/06/2026

De referentieniveaus zijn beschrijvingen van de taal- en rekenvaardigheden van leerlingen op de verschillende overgangsmomenten van het onderwijs. Samengevat zijn dit de referentieniveaus die in het primair onderwijs worden gebruikt:

Referentieniveau rekenen totaal (2025 / 2026)

Ultimview van ParnasSys

Gekozen filters

Schooljaar: 2025 / 2026

Schoolweging: 20 t/m 40

Organisatie(s): 11H1Q - Basisschool Herenweg

Gedownload op 12/06/2026

- **1F: fundamenteel niveau**

Dit zouden leerlingen aan het einde van het (speciaal) basisonderwijs op 12-jarige leeftijd moeten kunnen bereiken.

- **1S: hoger streefniveau**

Dit geeft aan waar een leerling die meer kan, naartoe kan werken.

- **2F: niveau einde vmbo bb/kb of mbo 1/2/3**

Dit is het niveau dat iedere Nederlander zou moeten beheersen om maatschappelijk te kunnen functioneren.

3. Ouders

Contact met ouders

School en ouders hebben elkaar nodig om tot succesvol onderwijs te komen. Wij zijn een laagdrempelige school en merken dat ouders over het algemeen zeer betrokken zijn. Natuurlijk wilt u als ouder ook weten hoe het met uw kind op school gaat. Daarbij gaat het niet alleen over de prestaties, maar zeker ook om de vraag of uw kind zich op school prettig voelt.

Gesprekken op school

De school hecht veel waarde aan goed contact met ouders. Vanuit een open contact en met respect voor elkaars verantwoordelijkheid, rol en mening kunnen we tot een optimale begeleiding van het kind komen. Dit contact ontstaat vanuit de gesprekken die we met elkaar hebben. Onze gesprekken worden gevoerd in het Nederlands. Mocht u de taal niet voldoende machtig zijn, dan vragen wij u om iemand mee te nemen naar het gesprek die kan dienen als tolk.

In het najaar, voorjaar en juni heeft de leerkracht met u een voortgangsgesprek over uw kind. Hoe ontwikkelt uw kind zich op sociaal-emotioneel gebied en op de leergebieden? Ook willen wij graag van u horen hoe het met uw kind thuis gaat. Het voortgangsgesprek in juni is facultatief. Dat houdt in dat u een afspraak kunt maken als u een vraag heeft over de voortgang, of als de groepsleerkracht u graag wilt spreken. Als school stellen we ons altijd de vraag: wat kan nóg beter, waar kunnen we aan werken? Wilt u iets met ons delen, dan nodigen wij u van harte uit om een afspraak met de leerkracht te maken. Dat kunt u doen via Social Schools of via e-mail. Andersom zullen wij u uitnodigen voor een gesprek als daar aanleiding toe is.

Rapporten

Wij geven per schooljaar twee keer een rapport uit. In februari en juni krijgen de leerlingen een rapport mee, waarin de ontwikkeling van de kinderen wordt beschreven.

Gescheiden ouders

Wij vinden het belangrijk dat ouders samen betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind. Daarom voeren wij in principe één gezamenlijk oudergesprek, ook wanneer ouders gescheiden zijn. Dit komt de communicatie, afstemming en het welzijn van het kind ten goede. Mocht het voor gescheiden ouders niet mogelijk zijn om samen in gesprek te gaan, dan voeren wij het gesprek met één ouder. Wij gaan er in dat geval van uit dat deze ouder de andere ouder informeert over de inhoud van het gesprek. Het is voor de school niet haalbaar om voor beide ouders aparte gesprekken te organiseren.

Kijkje in de klas / informatieavond

Aan het begin van het schooljaar ontvangt u een informatiebrief van de leerkracht. De informatie is praktisch en inhoudelijk van aard. De ouders van de groepen 2 t/m 8 worden uitgenodigd voor een kijkje in de klas. U kunt dan kennismaken met de nieuwe leerkracht.

De ouders van de nieuwe leerlingen (vierjarigen) worden uitgenodigd voor een informatieavond.

Medezeggenschapsraad

De directeur-bestuurder van onze school neemt sommige beslissingen in overleg met de medezeggenschapsraad (MR). Deze is samengesteld uit gekozen ouders en leerkrachten. De MR heeft adviesrecht en in zeer belangrijke zaken instemmingsrecht. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval bij het vaststellen van de schoolgids en het schoolplan. Informatie over de huidige bezetting van de MR vindt u op onze website.

Ouderraad

Elke klas heeft twee vrijwillige klassenouders, die namens de leerkrachten communiceren met de ouders en andersom. Ook ondersteunen ze bij het organiseren van uitjes en feestdagen. Alle klassenouders vormen samen de Ouderraad. De ouderraad heeft ook een bestuur en komt een paar keer per jaar samen om de feesten en uitjes te bespreken en af te stemmen met het docententeam. Het bestuur van de ouderraad beheert het budget dat door de vrijwillige ouderbijdrages bij elkaar wordt verzameld, dit wordt ingezet voor de feestdagen en uitjes. Kortom: een mooie manier om extra betrokken te zijn bij onze school!

Vrijwillige ouderbijdrage

Het beheer hiervan ligt bij de stichting Ouderraad Herenwegschool. Vanuit de ouderbijdragen worden activiteiten betaald die niet tot het gewone onderwijs behoren. Denk aan excursies, sportevenementen, schoolreisjes en feesten. De bijdrage is vrijwillig: kinderen worden niet uitgesloten van activiteiten als de ouderbijdrage niet is voldaan. De hoogte van de ouderbijdrage wordt jaarlijks bepaald door de ouderraad, met goedkeuring van de oudergeleding van de medezeggenschapsraad. De ouderbijdrage bedraagt in het schooljaar 2026-2027 € 95,-.

4. Zorg en begeleiding

Op de Herenwegschool spelen we gericht in op de persoonlijke behoeften van elk kind. Dit afstemmen van het aanbod noemen we adaptief onderwijs. We richten ons zowel op leerlingen die tijdelijk of structureel leerproblemen hebben als op leerlingen die een ontwikkelvoorsprong hebben.

Extra hulp

Als uw kind extra hulp nodig heeft om het onderwijs te kunnen volgen, past de leerkracht de instructie en verwerking aan op het niveau van uw kind.

Soms is tijdelijke hulp door de eigen leerkracht aan de instructietafel voldoende om een kleine achterstand in te lopen. Deze werkwijze behoort tot het gebruikelijke handelen van de leerkracht.

Remedial teaching

Een aantal dagdelen per week hebben we een extra leerkracht beschikbaar die aanvullende hulp kan bieden bij kinderen met leerproblemen. We doen dat zoveel mogelijk binnen de eigen groep, maar dat kan niet altijd. Soms komt het voor dat aanvullend onderzoek nodig is om de juiste diagnose te kunnen stellen. In dat geval stellen we altijd een handelingsplan op, dat we bespreken met de ouders. De inzet van de remedial teacher wordt gecoördineerd door onze kwaliteitscoördinator.

Dyslexie

Kinderen kunnen ernstige problemen hebben om te leren lezen. In overleg met de ouders melden wij kinderen die voor dyslexieonderzoek in aanmerking komen aan bij Bazalt Groep. Bazalt Groep is een van de grootste onderwijs expertisecentra in Nederland. Zij biedt diagnose en indien nodig behandeling van ernstige, enkelvoudige dyslexie aan.

Bazalt Groep bekijkt de aanmeldingsformulieren en beoordeelt of uw kind in aanmerking komt voor vergoed onderzoek. Als uw kind naar aanleiding van het onderzoek in aanmerking komt voor een behandeling dan schakelen we de kwaliteitscoördinator in. Zij coördineert de behandelingen, die op school en onder schooltijd plaatsvinden.

Ontwikkelvoorsprong

Ook aan leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong besteden we op de Herenwegschool speciale aandacht. We kiezen in het leertraject van deze leerlingen liever voor verbreden en verdiepen dan voor versnellen. Soms is het nodig dat een kind een eigen leerlijn volgt. Waar mogelijk bieden we dan graag maatwerk.

Leerlingvolgsysteem en DIA

Op de Herenwegschool volgen we de vorderingen van alle leerlingen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel. Twee keer in een schooljaar toetsen we de vorderingen van de leerlingen met behulp van de DIA-toetsen.

Voor de registratie van de vorderingen gebruiken we het programma 'Parnassys'. Hierin worden ook de resultaten van de DIA-toetsen opgeslagen.

Tijdens oudergesprekken kan de leerkracht de vorderingen bij de DIA-toetsen aan u tonen.

In de kleuterbouw gebruiken we 'Parnassys leerlijnen jonge kind' om de voortgang bij te houden en te laten zien. Ook gaan wij na in hoeverre kinderen de lees- en rekenvoorwaarden beheersen. Vanaf groep 3 gebruiken we allereerst de toetsen die in onze leermethoden zijn opgenomen. Daarnaast hanteren we het DIA-leerlingvolgsysteem voor de vakgebieden begrijpend lezen, spelling, rekenen en woordenschat. De sociaal-emotionele ontwikkeling volgen we met Kindbegrip. De leerkracht vult twee keer per jaar per leerling op de computer een scoreformulier in. De kinderen vanaf groep 5 vullen ook zelf een formulier in.

Kanslokaal

Het Kanslokaal ondersteunt het basisonderwijs in heel Wassenaar. Het Kanslokaal biedt op verzoek van de school hulp aan kinderen die opvallen bij het leren of door gedrag. Hierbij bent u als ouders

altijd betrokken. Wekelijks houdt een opvoedingsdeskundige spreekuur bij het Kanslokaal, waar ouders uit Wassenaar op afspraak met hun vragen terecht kunnen.

Passend onderwijs

Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier in zijn eigen tempo. Het kan voorkomen dat een kind extra begeleiding nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen op school. Bijvoorbeeld in de vorm van specifiek lesmateriaal of een aangepaste leeromgeving. Dit wordt 'passend onderwijs' genoemd. Alle scholen in de regio werken samen om de juiste ondersteuning voor ieder kind te kunnen organiseren. Het samenwerkingsverband van scholen waar onze school deel van uit maakt, heet Passend Primair Onderwijs regio Leiden ('PPO regio Leiden')

De scholen binnen PPO regio Leiden verzorgen samen passend onderwijs voor alle kinderen van 4 tot 13 jaar. We gaan daarbij uit van hun ontwikkelingsmogelijkheden en hun talenten. Bij het samenwerkingsverband zijn zowel de gewone basisscholen als de scholen voor speciaal (basis)onderwijs betrokken.

Samen met al deze scholen in de regio Leiden zorgen wij ervoor dat er voor elk kind een passende onderwijsplek beschikbaar is. Dat noemen wij 'zorgplicht'.

Op de Herenwegschool begint het bieden van passend onderwijs bij de groepsleerkracht. Deze signaleert als eerste eventuele problemen. In samenspraak met de ouders zoekt de leerkracht naar de juiste ondersteuning voor de leerling. Kan de leerkracht deze ondersteuning niet zelf bieden, dan gaat deze in gesprek met de kwaliteitscoördinator. De kwaliteitscoördinator voert vervolgens de regio en onderzoekt welke aanpak nodig is. Ook dit gebeurt in goed overleg met de ouders. De kwaliteitscoördinator maakt samen met de leerkracht een plan voor de lange termijn en kan ook de hulp van externe zorgverleners inroepen. Soms komt het voor dat de Herenwegschool onvoldoende mogelijkheden heeft om een leerling individueel te begeleiden. Een school voor speciaal (basis)onderwijs is dan mogelijk een beter alternatief. Onze school werkt onder andere samen met SBO De Vlieger in Leiden.

Daar ontvangen leerlingen in kleine groepen geïndividualiseerd onderwijs. Een indicatie voor het speciale (basis)onderwijs komt altijd tot stand in overleg met de ouders en na raadpleging van deskundigen.

De Toelaatbaarheidscommissie (TLC) besluit uiteindelijk over de toelating.

Voor meer informatie over passend onderwijs kunt u terecht op de website van het samenwerkingsverband: www.pporegioleiden.nl.

Andere handige websites rond dit thema zijn:

- www.passendonderwijs.nl
- www.poraad.nl
- www.steunpuntpassendonderwijs.nl

Vragen over de ondersteuning op school kunt u ook stellen aan onze kwaliteitscoördinator Kimberley van Hese - Turenhout.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit deel van de schoolgids leggen we uit hoe wij op onze school zorgen voor goed onderwijs voor alle kinderen. Dat noemen we passend onderwijs of inclusief onderwijs. We vertellen eerst wat het verschil is tussen die twee. Daarna leest u hoe wij dat op school aanpakken en wat u als ouder kunt verwachten. Soms heeft een kind extra hulp nodig om goed te kunnen leren of zich te ontwikkelen. Die extra hulp noemen we ondersteuning. Ondersteuning kan van alles zijn. Denk bijvoorbeeld aan:

- een aangepaste opdracht of ander leermateriaal;
- extra uitleg in een klein groepje;
- meer tijd om te oefenen;
- hulp van een specialist, zoals een logopedist of gedragsdeskundige.

We kijken altijd goed naar wat een kind nodig heeft. Bijvoorbeeld:

- als het lezen lastig blijft,
- als een kind juist moeilijkere opdrachten nodig heeft,

- of als een kind steun nodig heeft om mee te kunnen doen tijdens het buitenspelen.

Misschien maakt u zich als ouder zorgen. Uw kind praat weinig, heeft moeite met bewegen of komt moeilijk tot spelen. Dan wilt u natuurlijk weten: Wat doet school dan? Bij wie kan ik terecht? In dit deel van de gids geven we daar antwoord op.

Heeft u na het lezen nog vragen? Stel ze gerust aan de leerkracht van uw kind. Zit uw kind nog niet bij ons op school, maar denkt u daarover? Loop gerust eens binnen, of neem contact met ons op via telefoon of e-mail voor een afspraak.

Over passend en inclusiever onderwijs

Wat is passend onderwijs?

Met passend onderwijs bedoelen we dat elk kind in de wijk of regio waar hij of zij woont, het onderwijs krijgt dat bij hem of haar past. Met de regio bedoelen we Wassenaar en Leiden. De meeste kinderen kunnen de lessen op school goed volgen. Maar niet ieder kind is hetzelfde. Sommige kinderen hebben op school extra hulp nodig. Die extra hulp kunnen we als basisschool vaak prima bieden. Voor kinderen die bijvoorbeeld moeite hebben met lezen of rekenen hebben we zelf specialisten op school.

Soms organiseren we extra ondersteuning voor een kind met hulp van andere partners, zoals het Kanslokaal of PPO Regio Leiden. Onderaan dit hoofdstuk is een overzicht met instanties die ons ondersteunen. Voor meer specifieke informatie over welke ondersteuning wij als school kunnen bieden, kunt u contact opnemen met de school.

Wat is inclusief onderwijs?

De landelijke overheid streeft ernaar dat in 2035 alle scholen inclusief onderwijs bieden. In Wassenaar zijn we gestart met de beweging naar inclusief onderwijs. Binnen inclusief onderwijs houden we er rekening mee dat er altijd kinderen zullen zijn die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. In de komende jaren versterken we de school daarom met expertise vanuit gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp, zorg en andere partners in Wassenaar. Zo zullen steeds meer leerlingen op de reguliere school hulp en ondersteuning krijgen zoals in het speciaal (basis) onderwijs, alleen dan in het regulier onderwijs. Kinderen leren zo beter, hebben meer oog voor diversiteit, minder reistijd en meer sociale contacten.

In Wassenaar zijn de basisscholen op weg gegaan om inclusief onderwijs te bieden. Dit is een proces dat wel enkele jaren duurt. Als scholen in Wassenaar proberen we hierin gezamenlijk op te trekken. Ook onze school maakt al deel uit van de beweging naar inclusief onderwijs. Verderop leggen we uit wat daar al van te zien is.

Passend en inclusief onderwijs en het samenwerkingsverband

Soms is er ondanks veel ondersteuning toch nog meer voor een kind nodig dan wij als basisschool met hulp van onze partners kunnen bieden. Dan bespreken we met u als ouder wat er naar ons idee nog meer nodig is. Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden (PPO-Leiden) helpt u en ons daarbij. Dit gebeurt in een overleg dat we het ondersteuningsteam noemen.

Klik [hier](#) voor uitleg hierover.

Voor meer algemene uitleg over passend onderwijs en de rol van het samenwerkingsverband verwijzen we naar de website van [Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden](#).

Verder zullen we als school aan de leerlingen vragen wat ze van ons hele aanbod voor hulp en ondersteuning vinden zoals in deze schoolgids staat. Ook dit valt onder het hoorrecht. Wat leerlingen vinden van het ondersteuningsaanbod en wat wij als school hiermee hebben gedaan, beschrijven we bij 'Deze ondersteuning bieden wij op school'.

Hoe zorgt onze school voor passend en inclusiever onderwijs?

Op onze school vinden we het belangrijk dat elk kind zich goed kan ontwikkelen. Daarom doen we er alles aan om passend onderwijs te bieden: onderwijs dat aansluit bij wat een kind nodig heeft. Dat begint met goed lesgeven voor alle kinderen, in een fijne en veilige leeromgeving.

Onze leraren zijn goed opgeleid en letten goed op hoe het met elk kind gaat. Ze kijken niet alleen naar de cijfers, maar ook naar hoe een kind zich voelt en hoe het in de klas functioneert. Als ze merken dat een

kind iets extra's nodig heeft, dan regelen we dat samen. Soms doen we dat binnen de klas, en soms met hulp van buitenaf.

Hoe herken je passend onderwijs bij ons op school?

Passend onderwijs zie je niet altijd direct, maar het gebeurt elke dag. Bijvoorbeeld:

- Soms heeft een kind extra hulp nodig bij lezen. We geven dan extra uitleg of oefenen samen, zodat lezen makkelijker wordt.
- Kinderen die extra uitdaging nodig hebben, krijgen ander werk. Bijvoorbeeld moeilijkere opdrachten of een speciaal programma voor meer- of hoogbegaafde kinderen.
- Als een kind meer hulp nodig heeft, maken we samen een plan. Daarin staat wat we gaan doen, wie helpt en hoe vaak. Zo'n plan noemen we een arrangement.
- Is een kind langere tijd ziek? Dan zoeken we met elkaar naar een passende oplossing.
- We nodigen ouders uit om mee te denken. Bijvoorbeeld in een gesprek met het ondersteuningsteam, waarin we samen kijken wat je kind nodig heeft.
- Soms doen we onderzoek om beter te begrijpen hoe een kind leert. Bijvoorbeeld door te kijken naar de intelligentie of het leervermogen.
- We houden bij welke hulp een kind krijgt. Dat doen we in een digitaal systeem, zodat we goed kunnen overleggen en volgen hoe het gaat.

Op weg naar een inclusieve school

We zijn als school ook bezig met de stap naar inclusief onderwijs. Dat betekent dat we proberen om zoveel mogelijk kinderen uit onze wijk op onze school te houden, ook als ze veel en langdurige ondersteuning nodig hebben. We doen dit samen met deskundigen uit het gespecialiseerd onderwijs én met andere scholen in de buurt. Het doel? Kinderen leren en spelen zoveel mogelijk samen, dichtbij huis.

Hoe zie je als ouder dat we op weg zijn naar inclusiever onderwijs?

- We werken nauw samen met het samenwerkingsverband om voor ieder kind een passende plek op school te organiseren. We kijken samen wat er nodig is, in plaats van meteen door te verwijzen.
- We betrekken ouders actief bij het maken van plannen rondom hun kind. Jullie kennen je kind het best, en die kennis gebruiken we om goed af te stemmen wat er nodig is op school.
- Kinderen krijgen hulp waar mogelijk in de klas, bijvoorbeeld van een onderwijsassistent – zodat ze mee kunnen blijven doen in hun eigen groep.
- We kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen. Niet: "Wat kan een kind niet?" maar: "Wat heeft dit kind nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen?"
- We verwijzen al jaren weinig kinderen door naar het speciaal (basis)onderwijs. We doen er alles aan om ondersteuning op onze eigen school te bieden, zodat kinderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven.

Ons stappenplan voor ondersteuning en handelingsgericht werken

Alle scholen in Nederland hebben een zorgplicht. Dat betekent dat wij als school moeten onderzoeken of wij uw kind passend onderwijs kunnen bieden. Binnen het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden (PPO-Leiden) werken we met een stappenplan om tot passende ondersteuning te komen voor de kinderen die dat nodig hebben. De basis van dit stappenplan is een werkwijze die handelingsgericht werken heet.

Handelingsgericht werken

Op onze school werken we met Handelingsgericht Werken, oftewel HGW. Dit is een vaste en doordachte manier van werken die ons helpt om elk kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft om te kunnen leren en groeien. Daarbij letten we niet alleen op wat er moeilijk gaat, maar juist ook op wat er al goed gaat. We stemmen het onderwijs hierop af, zodat elk kind passend onderwijs krijgt.

Wat betekent dat in de praktijk?

HGW zorgt ervoor dat we als team duidelijk en gestructureerd samenwerken. Leraren, kwaliteitscoördinator en andere deskundigen werken volgens 7 uitgangspunten. Die helpen ons om het onderwijs en de begeleiding van leerlingen zo effectief mogelijk te maken.

De 7 uitgangspunten van HGW zijn:

1. We werken doelgericht: we stellen duidelijke doelen voor elk kind.
2. We stemmen goed af met elkaar en kijken naar de wisselwerking tussen kind, leraar en omgeving.
3. De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om goed te kunnen leren?
4. Leraren maken het verschil, en ouders spelen een belangrijke rol in de ondersteuning.
5. We kijken naar de positieve kanten van kinderen, ouders en leraren.
6. We werken samen: ouders, school en andere betrokkenen trekken samen op.
7. We werken systematisch en open: we leggen uit wat we doen en waarom.

Deze manier van werken gebruiken we op alle niveaus binnen de school en bij het inschakelen van extra hulp of onderzoek. Het helpt ons om de juiste keuzes te maken, passende ondersteuning te bieden en samen met ouders te blijven volgen hoe het met hun kind gaat.

De vijf niveaus van ondersteuning

Binnen HGW gebruiken we een piramide om de vijf niveaus van ondersteuning weer te geven. Hoe hoger in de piramide, hoe meer ondersteuning en overleg er nodig is.

Hoe werkt het?

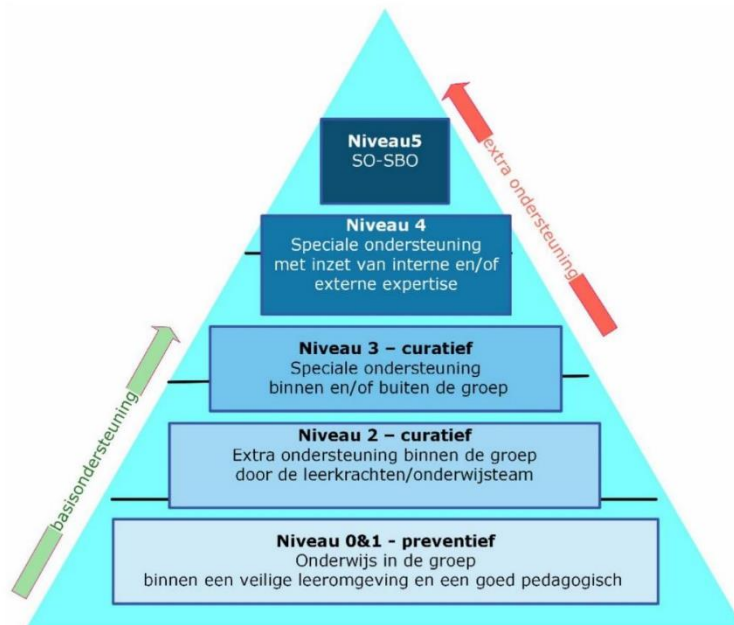
We starten altijd met wat een kind nodig heeft binnen de klas. Als dat niet voldoende blijkt, kunnen we extra hulp inschakelen, bijvoorbeeld van de kwaliteitscoördinator of externe deskundige.

Belangrijk om te weten:

Als een leerling bijvoorbeeld van niveau 2 naar niveau 3 gaat, dan blijft de hulp van niveau 2 gewoon doorgaan. Elk niveau bouwt verder op het vorige. Zo stapelen we de ondersteuning op, zodat leerlingen steeds de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Waarom doen we dit?

Op deze manier zorgen we ervoor dat elk kind op de juiste manier geholpen wordt. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft en geven steeds een beetje meer ondersteuning als dat nodig is.

Stap voor stap naar extra ondersteuning

Op onze school werken we met een stappenplan dat eruitziet als een soort piramide. Deze piramide laat zien hoe we leerlingen begeleiden en ondersteunen.

Niveau 1 – Preventief

Dit is de basis die alle kinderen op school krijgen.

Het betekent dat we zorgen voor goed onderwijs in elke klas:

- Sterk onderwijs vanaf het begin: We bieden een rijk en doordacht lesaanbod, al vanaf de jongste groepen. We leggen duidelijk uit volgens de methode Expliciete (Directe) Instructie.
- Leren met plezier en betekenis: Onze lessen zijn boeiend, sluiten aan bij hoe kinderen het best leren volgens wetenschappelijk onderzoek, en zorgen ervoor dat kinderen actief meedoen en nieuwsgierig blijven.
- Rust, structuur en veiligheid: In onze klassen heerst rust en duidelijkheid. We zorgen voor een fijne sfeer waarin elk kind zich veilig en gezien voelt.
- Betrokken en deskundige leraren: Onze leraren zijn ervaren en hebben hart voor hun vak. Ze weten wat kinderen nodig hebben om te groeien en helpen hen stap voor stap verder.
- Aandacht voor ieder kind: We houden goed in de gaten hoe het met elk kind gaat. Als er extra hulp nodig is, zijn we er snel bij.
- Taalvriendelijke school: We leren kinderen goed Nederlands, maar andere talen – zoals thuistalen – zijn bij ons ook welkom. We waarderen de taal die kinderen van huis uit meekrijgen.

Hiermee zorgen we ervoor dat de meeste kinderen zich goed kunnen ontwikkelen.

Niveau 2 – Extra aandacht binnen de klas (intensivering)

Soms heeft een kind iets meer ondersteuning nodig dan het basisaanbod biedt. Bijvoorbeeld:

- Extra uitleg
- Meer herhaling van de lesstof
- Een ander soort instructie of extra oefening

Dit gebeurt gewoon binnen de klas, door de eigen leraar. In dit schema noemen we enkele veelvoorkomende voorbeelden.

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij uw kind?	Wat doen we op school?
Taal	Moeite met taal begrijpen	Extra oefenen met teksten en woordenschat
Lezen/spellen	Lezen gaat langzaam of met veel fouten, spelling is lastig	Extra oefenprogramma's (bijv. Bouw! of Ralfi-lezen) Connecten
Rekenen	Moeite met sommen of behoefte aan meer uitdaging	Extra aandacht voor automatiseren en memoriseren (Rekensprint en Bareka) Extra uitleg met concreet materiaal, veel herhaling en visuele ondersteuning Aanpak Foutloos rekenen (groep 6-7)
Gedrag, werkhouding, taakaanpak	Snel afgeleid, moeite met concentreren of plannen	Extra structuur en een rustige werkplek.
Meer- en hoogbegaafdheid	Zoekt uitdaging	Minder herhaling van gewone lesstof (compacten) Uitdagende taal- en rekenactiviteiten voor kinderen die meer aankunnen
Beperkingen door financiële problemen thuis	Geen spullen, kleding of kansen om mee te doen aan activiteiten (bijv. geen laptop, sport, uitjes of schoolspullen)	Hulp via het Jeugdeducatiefonds of de gemeente Wassenaar (bijv. schoolspullen, laptop, kleding, sport of culturele activiteiten) Sociaal Team Wassenaar

Niveau 3 – Verdere intensivering, extra begeleiding

Op niveau 3 bieden we intensievere begeleiding aan kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit kan gaan om leerproblemen (zoals rekenen of taal), een ontwikkelingsvoorsprong, gedrags- of sociaal-emotionele uitdagingen, of fysieke beperkingen.

De begeleiding vindt meestal plaats in kleine groepjes, soms buiten de klas, en wordt gegeven door de leerkracht, Remedial Teacher of een onderwijsassistent. We werken daarbij doelgericht en op maat, zodat elk kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen.

Wie kan hierbij adviseren of ondersteuning bieden?

- Externe specialisten, zoals een logopedist of fysiotherapeut
- Het Sociaal Team
- De leerplichtambtenaar of de jeugdarts van de GGD
- Organisaties die IQ-onderzoek uitvoeren of ontwikkelingsonderzoek doen

Samen met ouders en adviseurs zoeken we naar de beste aanpak om jouw kind verder te helpen. In dit schema noemen we enkele veelvoorkomende voorbeelden.

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij uw kind?	Wat doen we op school?
Taal	Moeite met spreken, luisteren, woordenschat of zinsbouw.	Extra uitleg en herhaling tijdens of na de les Gebruik van concreet en visueel materiaal (zoals picto's) Veel modellen (hardop denken) en herhalen van taalgebruik
Lezen/spelling	Lezen gaat langzaam of met veel fouten, spelling blijft lastig	Ondersteuning volgens het dyslexieprotocol Extra leestijd in kleine groepjes
Rekenen	Aanhoudende moeite met sommen, inzicht of automatiseren	Mogelijk inzet van het dyscalculieprotocol, gericht op aangepaste begeleiding, hulpmiddelen (zoals rekenkaarten of formats)
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Onzeker, moeite met samenspelen of gevoelens uiten	Gesprekken en/of begeleiding door kindercoach Coole Kikker training
Meer- en hoogbegaafdheid	Zoekt uitdaging, soms moeite met motivatie	Verrijken en compacten van reguliere lesstof Verdiepende projecten binnen thematisch werken of deelname aan een projectgroep
Moeilijk lerende kinderen	Langzaam tempo, moeite om de leerstof te begrijpen	Individuele of kleine groepsinstructie Extra uitleg, oefentijd en herhaling Kleinere doelen en succeservaringen
Fysieke beperkingen	Slecht horen of zien, moeite met bewegen	Gebruik van aangepaste materialen of hulpmiddelen (bv. vergrotingen, luisterhulpmiddelen) Extra beweeglessen of fysiotherapie
Gedrag	Impulsief gedrag, werkhoudingsproblemen of botsingen met anderen	Rots en watertraining Coole Kikker training Beloningssysteem (individueel) Begeleiding bij werkhoudingsproblemen

Niveau 4 – Intensieve, individuele ondersteuning

Soms is extra begeleiding binnen de school (niveau 3) niet voldoende om een kind verder te helpen. In dat geval is intensieve, individuele ondersteuning nodig (niveau 4).

We schakelen dan hulp in van buiten de klas of buiten het schoolteam. Vaak gebeurt dit in overleg met het Samenwerkingsverband (SWV), dat scholen ondersteunt bij het vinden van passende hulp.

Wat houdt dit in?

- Er wordt samen gekeken wat het kind én de leerkracht nodig hebben.
- De ondersteuning vindt meestal één-op-één plaats, en blijft waar mogelijk op de eigen school.

Wie kunnen hierbij betrokken worden?

- Behandelaren bij dyslexie of dyscalculie
- Speciale onderwijsinstellingen zoals Kentalis of Auris (taal/spraak) of Koninklijke Visio (slechtziendheid)
- Organisaties die psychologisch of didactisch onderzoek doen (zoals IQ-onderzoek)
- Het Sociaal Team Wassenaar
- Experts vanuit het speciaal onderwijs of andere zorgpartners (schoolmaatschappelijk werk)

Zo zorgen we er samen voor dat ieder kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen. In dit schema noemen we enkele veelvoorkomende voorbeelden.

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij uw kind?	Wat doen we op school?
Vermoeden van Taalontwikkelingsstoornis (TOS)	Beperkte taalontwikkeling, moeite met praten of taal begrijpen	Begeleiding door een taalexpert (bijv. vanuit Kentalis of Auris)
Lezen / Dyslexie	Lezen gaat traag of met veel fouten, spelling blijft lastig ondanks extra oefening	Ambulante begeleiding dyslexiezorg
Rekenen / Dyscalculie	Blijvende ernstige rekenproblemen, ondanks eerdere extra hulp	Aangepast lesprogramma Onderzoek naar dyscalculie en waar nodig ambulante begeleiding
Gedrag / Werkhouding / Taakaanpak	Snel afgeleid, moeite met plannen, concentratie, externaliserend gedrag	Begeleiding door gedragsspecialist uit het speciaal onderwijs.
Moeilijk lerende kinderen	Traag leerproces, moeite met abstracte leerstof	Aangepast lesprogramma Waar nodig ambulante begeleiding
Fysieke beperkingen	Slecht horen of zien, motorische beperkingen	Overleg met specialisten (zoals ambulant begeleider) Fysieke aanpassingen in de klas
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Angstig, teruggetrokken of snel overprikkeld (internaliserend gedrag)	Rustmomenten op maat gedragsspecialist uit het speciaal onderwijs

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Wanneer een leerling intensieve, individuele ondersteuning nodig heeft op school (niveau 4), stellen we samen een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Dit plan beschrijft de doelen voor uw kind en welke ondersteuning nodig is om die te bereiken.

- Belangrijk daarbij is dat we dit samen met u en uw kind doen. In het OPP leggen we duidelijk vast:
Wie doet wat, waarom, hoe en wanneer?
Zo weet iedereen wat er verwacht wordt en werken we als team aan de ontwikkeling van uw kind.
- De afspraken in het OPP kunnen verschillen per leerling. Soms is de ondersteuning licht en tijdelijk, soms is die intensiever of structureel. Het plan helpt ons om de begeleiding goed af te stemmen op wat uw kind nodig heeft.

Hoorrecht bij ontwikkelingsperspectiefplan

Zowel de ouders als het kind mogen meepraten over de extra hulp of ondersteuning die wij als school aan het kind willen bieden. Dat noemen we het hoorrecht. Hoe de hulp of ondersteuning voor uw kind eruit gaat zien schrijven we op in een plan, het ontwikkelingsperspectiefplan. Als we zo'n plan maken, zullen we u daar altijd bij betrekken en uw mening opschrijven. U heeft als ouder het recht om in te stemmen met het handelingsdeel van het plan. Ook uw kind vragen we wat diens mening over het plan is en ook dat wordt in het plan opgeschreven.

Niveau 5 – Plaatsing op een andere plek (zoals speciaal onderwijs)

In sommige gevallen bespreken we samen met het samenwerkingsverband én jullie als ouders of een andere reguliere school in de wijk beter past bij de ondersteuningsbehoefte van jullie kind. Het kan ook zo zijn dat een kind beter tot zijn recht komt in een meer gespecialiseerde vorm van onderwijs, zoals speciaal onderwijs (SO) of speciaal basisonderwijs (SBO).

We proberen ouders dus zo vroeg mogelijk te betrekken zodat u kunt meedenken over de hulp aan uw kind. Ook als u zelf zorgen heeft over uw kind, willen we graag dat u dit deelt met school. U kunt dit het beste bij de leraar aangeven. De leraar kan dan samen met u bekijken wat er aan de hand is, wat uw kind nodig heeft en of er extra hulp of overleg nodig is met bijvoorbeeld de Kwaliteitscoördinator. Zo zorgen we er samen voor dat uw kind de juiste ondersteuning krijgt.

De mening van onze leerlingen

Onder de leerlingen wordt jaarlijks een uitvraag gedaan over hoe zij de extra ondersteuning op onze school ervaren. Op de onderdelen instructie, sfeer in de klas en extra hulp krijgen de leerkrachten gemiddeld een 8,5 van onze leerlingen.

Ondanks de mooie cijfers en resultaten n.a.v. de uitvraag, zien we hier en daar nog wel een puntje dat we kunnen aanscherpen, bijvoorbeeld de instructie aan kinderen die zelfstandig verder mogen werken.

Extra hulp en ondersteuning van externen

Hieronder staat een overzicht van verschillende instanties en hulpverleners waar wij als school mee samenwerken met een korte omschrijving van de inhoud van de ondersteuning.

- **Armoedebestrijding**
Armoedebestrijding richt zich op het ondersteunen van gezinnen en kinderen die in financiële problemen verkeren. De hulp is gericht op het verlichten van de gevolgen van armoede, zodat kinderen en ouders hun leven kunnen verbeteren en deelnemen aan sociale en schoolactiviteiten.
- **Auris**
Auris is een organisatie die zich richt op het bieden zorg en ondersteuning aan mensen met gehoor-, spraak- of taalproblemen.
- **Dyslexiezorg**
Dyslexiezorg richt zich op kinderen die moeite hebben met lezen en spellen door dyslexie. Er wordt intensieve begeleiding geboden om kinderen te helpen bij het verbeteren van hun lees- en spellingvaardigheden. Dit kan bijvoorbeeld door speciaal ontwikkelde leesprogramma's en oefeningen. Dyslexiezorg kan zowel op school als buiten school plaatsvinden, bij gespecialiseerde behandelaars.
- **Fysiotherapeut**
Een fysiotherapeut helpt kinderen die moeite hebben met bewegen. Dit kan bijvoorbeeld als een kind motorische problemen heeft, zoals moeite met lopen, rennen, of fijne motoriek (bijvoorbeeld schrijven of knippen). De fysiotherapeut helpt met oefeningen om het bewegen te verbeteren.
- **GGD Jeugdarts**
De jeugdarts van de GGD is gespecialiseerd in de gezondheid van kinderen en jongeren. Hij of zij doet gezondheidsonderzoeken, vaccinaties en biedt advies over opvoeding en gezondheid. De jeugdarts kan ook helpen bij lichamelijke en psychische zorgen over een kind, zoals zorgen over groei, voeding, of gedragsproblemen.
- **IQ Onderzoeker**
Een IQ-onderzoeker kijkt naar de intelligentie van een kind. Dit kan helpen om te begrijpen of een kind extra uitdaging nodig heeft, of misschien meer ondersteuning, bijvoorbeeld als het kind moeite heeft met leren. Het onderzoek helpt om de juiste hulp en begeleiding te bieden.
- **Kentalis**
Soms heeft een kind extra hulp nodig bij praten, luisteren of het begrijpen van taal. In zo'n geval kunnen we samenwerken met Kentalis – een organisatie die gespecialiseerd is in het begeleiden van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of gehoorproblemen. Heeft jouw kind TOS of vermoed je dat? Dan kijken we samen wat je kind nodig heeft. Soms kunnen we voldoende ondersteuning bieden binnen onze eigen school. In andere gevallen is een plek op een speciale school voor kinderen met TOS passender. Wij overleggen altijd samen met jou en schakelen waar nodig de expertise van Kentalis in. Zij denken mee en geven advies. Het SWV zorgt voor het contact en begeleiden de aanmelding, als dat nodig is.
- **Koninklijke Visio**
Koninklijke Visio biedt ondersteuning aan kinderen die slecht zien of blind zijn. Ze helpen kinderen met visuele problemen om beter om te gaan met hun omgeving, bijvoorbeeld door speciaal materiaal of technieken die het leren makkelijker maken. Ze bieden ook training voor ouders en leerkrachten om kinderen met visuele problemen beter te ondersteunen.
- **Leerplichtambtenaar**
De leerplichtambtenaar zorgt ervoor dat kinderen naar school gaan, zoals het hoort volgens de wet. Als een kind te vaak niet naar school komt of als er problemen zijn met het schoolbezoek, helpt de leerplichtambtenaar om dit op te lossen. Ze kunnen ook steun bieden bij langdurige afwezigheid van school.
- **Logopedist**
Een logopedist helpt kinderen die moeite hebben met praten, verstaan of uitspreken van woorden. Als een kind niet goed kan praten of problemen heeft met taal, kan de logopedist helpen door oefeningen te geven en het kind te begeleiden in het verbeteren van communicatie.

- Kanslokaal Wassenaar
Het kanslokaal Wassenaar (voorheen SAD - SchoolAdviesDienst) ondersteunt het basisonderwijs in heel Wassenaar. De Kanslokaal biedt op verzoek van de school hulp aan kinderen die opvallen bij het leren of door gedrag. Hierbij bent u als ouders altijd betrokken. Wekelijks houdt een opvoedingsdeskundige spreekuur bij de Kanslokaal, waar ouders uit Wassenaar op afspraak met hun vragen terecht kunnen.
- Sociaal Team
Het Sociaal Team bestaat uit verschillende professionals, zoals maatschappelijk werkers, jeugdverpleegkundigen en pedagogen. Zij bieden ondersteuning aan ouders en kinderen bij problemen thuis of in de opvoeding, zoals gedragsproblemen, stress, of zorgen over de ontwikkeling van het kind. Ze werken samen met de school om het kind de beste hulp te bieden.

5. Praktische informatie

Schooltijden

Dagen	Groep 1 t/m 8
Maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag	8:30 - 14:45 uur
Woensdag	8:30 - 12:00 uur

De school begint voor alle groepen om 8.30 uur. Om 8.25 uur gaat de eerste bel voor de kinderen van de groepen 3 t/m 8. De kleuters blijven op het schoolplein tot de tweede bel gaat om 08.30 uur en de leerkracht de eigen groep komt halen. De voordeur sluit om 8.30 uur. Om de les niet te verstoren, vragen wij u uw kind(eren) op tijd te brengen. Zo kunnen alle kinderen en de leerkracht rustig de les beginnen.

Ziekmelden

Kan uw kind door ziekte of een andere oorzaak niet naar school komen, dan ontvangen wij graag vóór 8.30 uur bericht van u via Social Schools. Vanaf 8.20 uur kunt u onze school bereiken via telefoonnummer 070 5114223.

Tussenschoolse opvang (TSO)

Onze overblijfmomenten op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag worden verzorgd door Norlandia en een paar enthousiaste vrijwilligers. De kinderen lunchen met de leerkracht in de klas en hebben daarna of daarvoor een half uur buitenspel pauze. Mocht uw kind gebruikmaken van de overblijf, dan wordt hier jaarlijks € 125,- voor in rekening gebracht. Dit is geen vrijwillige bijdrage, maar verplicht indien uw kind hier gebruik van maakt. Mocht u niet willen dat uw kind overblijft, dan verzoeken wij u dit door te geven aan de leerkracht. Wij hebben geen continuurooster.

Schoolspullen

De meeste spullen verzorgen wij als school. Wij vragen ouders van leerlingen uit de groepen 3 t/m 8 enkele schoolspullen zelf aan te schaffen. Voor het gebruik van de chromebooks en de afname van digitale toetsen vragen wij aan deze klassen om oortjes of koptelefoon mee te geven.

Groep 3	Etui, plakstift, puntenslijper met reservoir, schaar, kleurpotloden, stiften, Stabilo vulpotlood 1,4 mm en een whiteboardmarker, koptelefoon/oortjes (voorzien van naam), markeerstiften (roze, groen, geel).
Groep 4	Etui, plakstift, puntenslijper met reservoir, schaar, kleurpotloden, oortjes/koptelefoon in afsluitbaar opbergbakje of -zakje (voorzien van naam), whiteboardmarkers (blauw/zwart), markeerstiften (roze, groen, geel).
Groep 5	Etui, plakstift, puntenslijper met reservoir, schaar, kleurpotloden, gelpennen, stiften, oortjes/koptelefoon, whiteboardmarker, markeerstiften (geel, roze en groen), elastomap (A4 formaat) en kladblok.
Groep 6	Etui, plakstift, puntenslijper met reservoir, schaar, kleurpotloden, stiften, liniaal (30 cm), oortjes/koptelefoon, whiteboardmarkers, markeerstiften (geel, roze en groen), elastomap (A4 formaat voor huiswerk), blauwe pen en weekagenda.
Groep 7	Etui, plakstift, puntenslijper met reservoir, schaar, kleurpotloden, stiften, liniaal (30 cm), oortjes/koptelefoon, whiteboardmarkers, markeerstiften (geel, roze en groen), elastomap (A4 formaat voor huiswerk), weekagenda en een rekenmachine.

Groep 8	Etui, plakstift, puntenslijper met reservoir, schaar, kleurpotloden, stiften, liniaal (30 cm), oortjes/koptelefoon, whiteboardmarkers, markeerstiften (geel, roze en groen), elastomap (A4 formaat voor huiswerk), weekagenda en een rekenmachine.
---------	--

Gezonde school

Op onze school vinden we het belangrijk om kinderen bewust te maken van gezonde keuzes. Daarom stimuleren we gezond eten en drinken. Tijdens de kleine pauze nemen leerlingen een gezond tussendoortje mee, zoals fruit of groente. Ook vragen we om water mee te geven. Trakteren is een feestelijk moment in de klas. We vinden het belangrijk dat traktaties lekker én verantwoord zijn. Af en toe iets minder gezonds mag best, zolang het in balans is. We vragen u daarom om traktaties klein te houden en liever geen lolly's, kauwgom of grote hoeveelheden snoep mee te geven. Voor vragen of ideeën over traktaties kunt u altijd terecht bij de leerkracht.

Sporten

De Wassenaarse Sportsportcommissie organiseert ieder jaar een lijnbaltoernooi in sporthal De Schulpwei, zwemwedstrijden in het Sterrenbad, handbal-, voetbal- en slagbalwedstrijden. Voor de meeste activiteiten wordt geoefend en uiteindelijk een wedstrijdteam samengesteld.

Buitenschoolse activiteiten

Iedere maandagmiddag kunnen de kinderen van groep 3 t/m 8 schaakles krijgen van Eric van der Marel, jeugdschaakleider van de Koninklijke Nederlandse Schaak Bond (KNSB). Aan het begin van het schooljaar kunt u uw kind hiervoor aanmelden met een formulier dat in de groepen wordt uitgedeeld.

Huiswerk

Op onze school vinden we het belangrijk dat leerlingen stap voor stap leren omgaan met huiswerk, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling.

Vanaf groep 3 adviseren wij om dagelijks te lezen in een leesboek. Dit leesmoment thuis draagt bij aan de leesontwikkeling en het vergroten van leesplezier. In groep 4 blijft dit leesadvies gelden. Daarnaast adviseren wij in groep 4 ook het oefenen van de tafelsommen, zodat de rekenbasis verder wordt versterkt. Beide vormen van huiswerk zijn in deze groepen nadrukkelijk bedoeld als advies.

In groep 5 wordt huiswerk structureel op een begeleidende manier aangeboden in een meer verplichte vorm. Dit vormt een eerste stap in het leren plannen en verantwoordelijk omgaan met schooltaken.

Ter voorbereiding op de overstap naar het voortgezet onderwijs wordt dit vanaf groep 6 uitgebreid. Daarbij ligt de nadruk allereerst op het zorgvuldig leren werken met een agenda. Het maakwerk is bedoeld als extra oefening op de in de klas behandelde leerstof of als verwerking van opdrachten en vragen. Het leerwerk wordt overhoord en kan worden beoordeeld met een cijfer.

We bewaken daarbij steeds dat de hoeveelheid huiswerk in verhouding blijft en niet te veel ten koste gaat van de vrije tijd van de leerlingen.

Schoolreis

De groepen 1 t/m 7 gaan op schoolreis. De schoolreis heeft geen educatief karakter. Wij zijn vooral een gezellig dagje uit met elkaar. Vierjarige leerlingen die minimaal een maand onderwijs hebben gevolgd, mogen in goed overleg met ouders mee op schoolreis. In groep 8 gaan de leerlingen op schoolkamp. Het schoolkamp hoort bij ons onderwijs en is verplicht voor alle groep 8 leerlingen.

Mobiele telefoonbeleid

Onze school volgt het landelijke mobiele telefoonbeleid. Dit betekent dat leerlingen hun mobiele telefoon en smartwatch op school niet mogen gebruiken. Bij binnenkomst moeten deze apparaten uitgeschakeld en opgeborgen worden. Als een leerling toch gebruikmaakt van zijn of haar telefoon of smartwatch, wordt het apparaat ingenomen. Bij herhaald gebruik nemen wij contact op met de ouders.

Schoolfotograaf

Na de zomervakantie brengt de schoolfotograaf een bezoek aan onze school. Deze maakt portretfoto's en groepsfoto's van uw kind. Ook gaan broertjes en zusjes met elkaar op de foto. Na het zien van de foto's kunt u besluiten om ze te kopen.

Fietsenstalling

Op ons schoolplein is niet genoeg ruimte voor alle fietsen. Wij vragen ouders om, waar mogelijk, de kinderen zo veel als mogelijk lopend naar school te laten komen. Zo hopen we het aantal fietsen op het schoolplein terug te dringen. Groep 8 heeft volgens een roulerend rooster 'fietsendienst'. Zij controleren of alle leerlingen hun fiets netjes neer hebben gezet.

Hoofdluis

Na elke vakantie wordt er in de groepen gecontroleerd op hoofdluis. Als er hoofdluis wordt geconstateerd, informeren we ouders daarover. Bij lopende luizen wordt er gevraagd om uw kind direct op te halen. Na behandeling kan uw kind weer terug naar de klas. Vervolgens is er tweemaal een gerichte nacontrole in de betreffende groep.

Activiteiten en vieringen

Kinderboekenweek

In de weken voor de herfstvakantie besteden we op school uitgebreid aandacht aan het kinderboek. Elk jaar heeft de Kinderboekenweek een thema dat we op school in projectvorm uitwerken. Vast onderdeel is bijvoorbeeld de afsluiting van de kinderboekenweek voor alle kinderen en de ouders.

Sinterklaas

Elk jaar bezoekt Sinterklaas de school, waar hij door alle leerlingen en leerkrachten gezamenlijk wordt ontvangen. Voor de kinderen in de groepen 1 t/m 4 is er daarna een speciaal programma in de klas in aanwezigheid van de Sint en zijn Pieten. Alle kinderen ontvangen individueel een cadeautje. De kinderen van groep 5 t/m 8 vieren het Sinterklaasfeest met zelfgemaakte surprises.

Kerstmis

Wij vieren het kerstfeest op gepaste en gevarieerde wijze. Ter voorbereiding worden de lessen uit de methode Trefwoord gegeven. Het kerstverhaal wordt in alle groepen verteld. Tijdens de gemeenschappelijke kerstviering vieren wij de geboorte van Jezus. Onze actieve oudervereniging bedenkt in samenspraak met het team een passende activiteit waarin ontmoeting centraal staat.

Pasen

Op Witte Donderdag wordt de paasviering gehouden. Tijdens de gemeenschappelijke paasviering vieren wij de wederopstanding van Jezus. In de groepen vieren wij dit vervolgens met bijvoorbeeld een paasbrunch.

Leerplicht

Vanaf vier jaar is uw kind welkom op onze school. De leerplicht geldt vanaf vijf jaar. In dit eerste jaar mag u uw kind nog enkele uren per week thuishouden, omdat naar school gaan voor een vijfjarige best vermoeiend kan zijn. Een vijfjarige mag vijf uur per week afwezig zijn zonder toestemming van de directie en nog eens vijf uur per week met toestemming van de directie. De periode van tweemaal vijf uur mag niet opgespaard worden voor extra vakantie. Kinderen vanaf vijf jaar zijn leerplichtig. De directie kan verlof tot schoolverzuim verlenen wegens 'gewichtige omstandigheden'. Hiervoor bestaan landelijke richtlijnen. Bij twijfel wordt overleg gepleegd met de leerplichtambtenaar. De school moet zich voor elke aanvraag verantwoorden tegenover de leerplichtambtenaar.

Verlof

De school mag, wanneer ouders kunnen aantonen dat zij in een schooljaar geen enkele keer op gezinsvakantie kunnen met de kinderen, zonder dat dit bedrijfseconomische gevolgen heeft, vakantieverlof buiten de schoolvakanties verlenen. Dit moet worden aangetoond met een verklaring van de werkgever of accountant (zelfstandig ondernemers) en wordt mede beoordeeld door de leerplichtambtenaar. Een vrijstellingsformulier kunt u downloaden van onze website. Voor bijzondere gebeurtenissen als een huwelijk van familieleden of een jubileum van ouders of grootouders kan verlof worden verleend voor één dag. Wij verzoeken u afspraken bij de tandarts, dokter of

orthodontist zoveel mogelijk buiten schooltijd te maken. Als uw kind toch onder schooltijd een afspraak heeft, vragen wij u dit te melden bij de leerkracht.

Klachtenregeling

Op onze school is het de gewoonte dat bij een klacht de ouder en leerkracht direct met elkaar in contact treden om tot een oplossing te komen. Mocht dit niet lukken, dan is overleg met één van de directieleden mogelijk. Is de klacht dan nog niet naar tevredenheid afgehandeld, dan kan één van hen u verwijzen naar de Raad van Toezicht van onze school. Indien nodig kunt u de klacht officieel indienen bij de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs. Deze commissie onderzoekt de klacht, hoort partijen en adviseert de Raad van Toezicht van de school over de te nemen maatregelen. De Raad van Toezicht van de PCOW beslist wat ze met het advies doet en laat dat aan alle partijen weten.

Adresgegevens klachtencommissie:

Landelijke klachtencommissie GCBO
t.a.v. mevrouw. mr. A.C. Melis-Gröllers Postbus 694
2270 AR Voorburg
070 3861697 (bereikbaar op werkdagen van 09.00-15.00 uur)
info@klachtencommissie.org

Klachtenregeling seksuele intimidatie

Onze school kent, zoals alle Wassenaaarse basisscholen, een specifieke regeling als het gaat om klachten rond seksuele intimidatie. Allereerst kunt u terecht bij de vertrouwenspersonen van onze school: juf Gerdi Gielens, meester Remco van der Kroft en juf Bianca Allmers.

Mocht dit niet voldoende zijn, dan kunt u terecht bij een externe vertrouwenspersoon van GGD Zuid-Holland West:

E-mail: info@ggdzhw.nl

Telefoon: 079-343 08 88